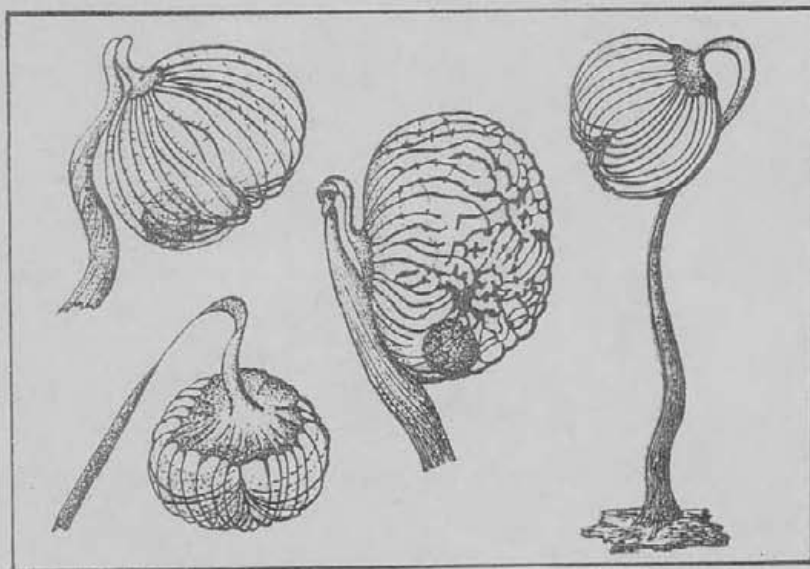

MYKOLOGICKÉ LISTY

5

ČTVRTSTOLETÍ NAŠÍ SPOLEČNOSTI V RÁMCI ČSAV

Letošní čtvrtstoletí činnosti Československé vědecké společnosti pro mykologii při ČSAV je příležitostí pohlédnout zpět na dobu jejího vzniku a na onu dobu, kdy se rozhodovalo o nové organizaci spolkové činnosti u nás. Rok 1955 byl pro přírodovědeckou spolkovou činnost významný tím, že se hodnotily jednotlivé existující Společnosti a zvažovalo se, které z nich budou přizvány k začlenění do nově vznikající sítě vědeckých výběrových společností při Československé akademii věd. Československý mykologický klub, který v obnovené formě tehdy pracoval pouhých osm let, znamenal sice již obdivuhodné výsledky zejména v činnosti přednáškové a exkurzní na jedné straně a ediční činnosti na straně druhé. Časopis, Česká mykologie vycházel tehdy v devátém ročníku, avšak soustřeďoval většinu své aktivity na popularizační práci a nerozvíjel dostatečnou činnost v organizaci vědecké práce. Klub také ponechával stranou pořádání sjezdů, kurzů, seminářů aj.

Tato určitá jednostrannost vedla vedoucí orgány naší vědy zprvu k odmítnutí přijmout Čes. mykologický klub do řad vědeckých společností při ČSAV a výbor proto pracoval již na programu sloučení s Čes. botanickou společností, jež již postavení v rámci vědeckých společností bylo tehdy již pevně zajištěno. Dnes můžeme s vděčností vzpomenout energického zásahu tehdejšího předsedy Československé botanické společnosti prof. dr. Karla Hrubého, který v kritické chvíli a celou svou osobní autoritou se zasadil za uznání samostatné mykologické organizace v rámci ČSAV a tak umožnil tehdejšímu předsedovi Čes. mykologického klubu dr. Albertu Pilátovi a tajemníkovi Ivanu Charvátovi podniknout nové kroky, které pak vedly na přelomu let 1955-1956 k založení Čes. mykologického klubu do sítě ČSAV pod názvem Československá vědecká společnost pro mykologii.

Dnes vidíme, že to byl krok správným směrem. Čes. akademie věd zajistila v průběhu oněch 25 let svým vědeckým společenstvem dobré podmínky k práci. V oboru mykologie se těsná návaznost na naši vrcholnou vědeckou organizaci projevila především v novém integrálním pojetí mykologie, to znamená společností přešla od převážného zájmu o makromycety na další skupiny hub, zejména mikromycety. V profilu časopisu Česká mykologie je to významná změna, která se projevuje pozitivně i dnes.

Hmotné zabezpečení činnosti Společnosti se kladně projevilo jak při zkvalitnění dosavadních přednášek i instruktážních exkurzí, tak zejména v rozvinutí floristického výzkumu, který stál po řadu let v popředí činnosti Společnosti. Významné výsledky mnoha cest po celém státě přinesly mnoho důležitých poznatků o rozšíření hub u nás, do té doby skrovných.

Novou složkou v činnosti Společnosti bylo pořádání celostátních mykologických konferencí, které významně přispěly jednak k formování vědomí o integritě mykologie, ale též zejména k výměně zkušeností.

V počátečním období chtěla ČSAV využít členských schůzí Společnosti jako fora pro veřejné recenzi řízení, tj. posuzování mykologických publikací chystaných nakladatelstvem ČSAV/ pozdější ACADEMIE. Nebyl to zdařilý pokus, který též narazil na tehdy dosud nevyzrálé poměry naší mykologie. Brzy byly tyto snahy opuštěny vůbec. Uvádím to proto, že se tehdy hledaly nové cesty a správné vše, co se neosvědčilo, bylo rychle opuštěno.

V sedmdesátých letech si opět vynutil nový zájem z řad mladších a regionálních pracovníků o mykologii nové formy práce, a to

organizaci mykologických setkání, specializovaných na problematiku určování hub - mykologických kurzů. Vedle toho Společnost pokračuje v setkání mykologů v terénu na "mykologických dnech", zaměřených především na sběr materiálu na významných lokalitách. Od poloviny šedesátých let rozvíjejí činnost specializované komise a sekce, které zejména po roce 1975 dostaly pevnou organizační strukturu a vykazují pozoruhodné úspěchy na úseku boje proti otrávám hubami, v ochraně hub a jejich životního prostředí, ve fytopatologii a zejména v experimentální mykologii. Důležitým výsledkem samostatného organizačního začlenění Společnosti do ČSAV je i nynější uznání mykologie jako samostatného vědního oboru paralelního s oborem botanika a zoologie.

Významným krokem ke zvýšení možnosti vědecké práce členů bylo především založení knihovny. To bylo umožněno jedině z finanční dotace ČSAV, neboť dosavadní prostředky, které dříve Společnost měla k dispozici, nedovolovaly na takový krok ani pomyslet.

ČSAV umožnila Společnosti zapojit se do mezinárodního dění kolektivním členstvím v Mezinárodní asociaci pro rostlinnou taxonomii /IAPT/, což přispělo k dosti značnému, někdy i překvapivému vzrůstu vlivu naší mykologie i na úseku, který můžeme označit jako botanická diplomacie. Nejnověji je Společnost spojena prostřednictvím své sekce pro fytopatologickou mykologii s vědecky významnou a prakticky vlivnou Mezinárodní asociací patologie rostlin /IAPP/.

Naděje, kladené v polovině padesátých let do nové organizace přírodovědného spolkového života, se splnily. Zkušenosti posledních 25 let nás již vedou dál, a to především k programovému úsilí o důslednější a citlivější přizpůsobování forem naší činnosti rychle se měnícím potřebám našich členů, ale i samého vědního oboru, který Společnost reprezentuje.

Zdeněk P o u z a r

Teoretické a praktické otázky v mykologii

MEZIDRUHOVÉ KŘÍŽENÍ HUB

Jan N e č á s e k

V mykologické literatuře se opakovaně objevují zprávy, že byli v přírodě nalezeni či v laboratoři získáni mezidruhová kříženci zejména stopkovitrusných hub. Již Fragner/1948/ upozornil, že *Dermocybe cinnamomea* L. může být křížencem mezi *D. orellana* Fr. a *D. cinabarina* Fr. a podobně *D. affinis* Vel. křížencem mezi *D. orellana* Fr. a *D. cinnamomea*, K. Kříž/1975/ poukázal na Tylerova zjištění o přechodných barevných formách mezi *Amanita pantherina* /DC. ex Fr./ Krombh. a *A. gemmata* /Fr./ Gill., které současně vykazují plynulý přechod v obsahu kyseliny ibotenové a muscimolu; tyto formy by mohly vzniknout jako hybridní/kříženci/ uvedených druhů.

Tato a obdobná pozorování jsou pro taxonomy a systematiky jistě velmi cenná. Jejich interpretace však vyžaduje zodpovězení dvou otázek: 1/Jaká je proměnlivost příslušných znaků u zúčastněných partnerů? a 2/Jsou použité druhy specifikované taxonomicky skutečné druhy specifikovatelnými geneticky? Odpověď na první otázku je snadnější, ale možná, že jen zdánlivě. Nemůžeme zjistit, do jaké míry je proměnlivost podmíněna pouze vnějším prostředím a do jaké míry je podmíněna rozdíly v souboru genů/t.j. genotypu/ daného druhu. Tyto rozdíly mohou vzniknout nejen křížením, ale i náhodnými změnami genů, tzv. mutacemi. Odpověď na druhou otázku je daleko nesnadnější, je však prvořadého významu.

Patrně většina botaniků při specifikaci druhu vychází z definice, kterou v r. 1948 formuloval E. Mayr. Podle ní se příslušníci určitého druhu mezi sebou kříží, nekříží se však obvykle s příslušníky jiného druhu. Nelze ji pochopitelně aplikovat např. pro bakterie, ale je už vhodná pro heterotalické houby. Heterotalické druhy hub/zhruba 90% hymenomycetů/ jsou takové, u kterých v průběhu úplného životního cyklu/od basidiospory k basidiospore/ dochází ke splnutí dvou buněk a později buněčných jader s rozdílným genetickým párovacím faktorem. U těchto druhů kultura, založená z jediné basidiospory, tvoří mycelium, nikoliv však plodnice.

Experimentální mykologové a genetici provedli již rozsáhlou řadu pokusů o křížení různých druhů heterotalických hub/Nečásek 1968/. V některých případech byly výsledky dokonale negativní, jako např. mezi příslušníky subsektu *Setulosi* rodu *Coprinus*. Pozitivní výsledky v jiných případech byly dány tím, že kombinované "rozdílné" druhy různých jmen byly ve skutečnosti druhem jedním. Zde pak bylo možno tímto způsobem přispět k zjištění synonymních označení. Daleko častěji však křížitelnost byla podmíněna chybným určením. Tak se např. ukázalo, že kultura, označená jako *Schizophyllum striatum*, je ve skutečnosti kulturou druhu *S. commune*. Zásadní potíž je v tom, že laboratorní mykologové většinou nespolupracují dostatečně s taxonomy. Genetika či fyziolog pro jeho vlastní práci příliš nezájímá přesné a správné jméno objektu, s kterým pracuje; jde mu především o jeho životní projevy. Tím je pak také dáno, že v experimentálních pracích jsou jen někdy uváděni autoři příslušných druhů, což znesnadňuje spolehlivou identifikaci objektu.

Na základě Millerových pokusů Romagnesi/1978/ usuzuje, že *Monadelphus subilludens* Murill a *Clitocybe illudens* Schw./Sacc. jsou poddruhy *Clitocybe olearia* DC. ex Fr./Maire; mycelia těchto tří taxonů jsou vzájemně kompatibilní, t.j. křížitelná. Je to příklad současného poučeného přístupu. V jiných případech však situace není tak jasná. Raperová a Kayeová/1978/ vzájemně kombinovaly 33 různých kultur šampiónů. Ukázalo se, že kultury označené jako *Agaricus edulis*, *A. bitorquis*, *A. campestris* a *A. rodmani* jsou vzájemně křížitelné a že získaná "hybridní" mycelia tvoří plodnice. Uvedené autorky však poukazují na to, že *A. edulis*, *A. bitorquis* a *A. rodmani* jsou některými taxonomy považovány za subspecies či dokonce za totožné. Při kombinaci druhů *A. bitorquis* a *A. bisporus* hybridní mycelia nefruktifikovala a nebyla stabilní. Škoda, že se na této práci nepodílel kvalifikovaný taxonom.

Je snad možné, že v přírodě existují mezidruhová hybridní hub. Jejich existenci je však třeba prokázat pokusem. Vznikne-li kom-

binací spolehlivě diagnostikovaných druhů hybridní mycelium, musí pro definitivní průkaz tvořit plodnice. Pokud by hybridní mycelium v přírodě plodnice a basidiospory netvořilo, nemá naději na trvalější existenci. Dříve či později bude eliminováno meziúrovňovou konkurencí /Nečásek a Cetl, 1979/. Kromě toho houbař či mykolog nejnaději příslušný objekt svého zájmu či studia. Zatím vůbec nejsou údaje o tom, jak vypadá potomstvo další generace, získané z basidiospor hybridního jedince. S velkou pravděpodobností je třeba počítat s tím, že dojde k tzv. segregaci, a že tedy toto potomstvo bude jednak nepodobné původnímu hybridu, jednak vzájemně značně rozdílné.

Bohužel laboratorní kultivace a zejména získání plodnic za umělých podmínek je často nemožné. Pokud vím, dosud nebyla dosažena tvorba plodnic např. u mykorrhizických druhů; často také za laboratorních podmínek neklíčí basidiospory, čímž je znemožněna práce s mycelii jednosporového původu.

Odhlížeje od těchto a dalších problémů se domnívám, že mezidruhový hybrid hub - pokud vůbec existují - by v přírodě představovali nesmírnou raritu. Je to však osobní názor, nepochybně podmíněný genetickými přístupy při uvažích o této otázce. V budoucí době patrně mnohé objasní metody, založené na fúzi buněčného obsahu / tzv. protoplastů / myceliových buněk. Techniky této somatické hybridizace se již v současné době významně uplatnily při studiu mezidruhového křížení bakterií i rostlin, se kterými mají houby mnoho společného.

L i t e r a t u r a

- Frágner P./1948/: On the variability of *Penicillia*. Acta Fac. Rer. Nat. Univ. Carol. 186, 1-30.
 Kříž K./1975/: Hybridizace muchomůrky slámožluté /*Amanita gemmata*/ s muchomůrkou tygrovou /*Amanita pantherina*/. Mykol. Zprav./Brno/ 19:61-62.
 Nečásek J./1968/: Genetika hymenomycet. Biol. Listy 34:66-95.
 Nečásek J.-Cetl, I. a kol./1979/: Obecná genetika. SPN, Praha.
 Raper C.A.-Kaye G./1978/: Sexual and other relationships in the genus *Agaricus*. J. Gen. Microbiol. 105:135-151.
 Romagnesi H./1978/: Un cas d'hybrides interspécifiques chez les Agaricales? Bull. Soc. Mycol. France 94:391-393.

Nové druhy naší mykoflóry

ZAJÍMAVÝ DVOJNÍK TŘEPENITKY SVAZČITÉ

Zdeněk P o u z a r

Východní části našeho státu, asi od poledníku, procházejícího Moravským krasem, je dosti hojnou nápadná houba, nejspíše charakterizovatelná jako miniatura třepenitky svazčité - *Hypholoma fasciculare* /Huds. ex Fr./Kumm. Tuto houbu jsem léta nemohl ztotožnit s žádnou dosud popsanou, až teprve když vyšla vynikající práce o vý-

chodoafrických lupenatých houbách /Pegler 1977/, bylo jasné, že se jedná o druh *Hypholoma subviride* /Berk. et Curt./ Dennis, velmi rozšířený v tropech.

Cílem těchto řádků je upozornit naše čtenáře na tuto houbu, neboť se ukazuje být velmi zajímavá ze dvou důvodů: 1. geografické rozšíření: je to opět další druh, který je hojný ve východní části našeho území a řídce v Čechách, 2. lze očekávat, že to bude hojný druh i v SSSR, odkud je popsána řada otrav třepenitkou svazčitou; nelze vyloučit, že se alespoň zčásti jedná spíše o otravy způsobené druhem *Hypholoma subviride* - a pak by náš druh nabyl i praktického významu z toxikologicko-hygienického hlediska.

Třepenitka drobná - *Hypholoma subviride* /Berk. et Curt./ Dennis - je houba rostoucí v trsech na padlých kmelech a na pařezech listnáčů, zejména olší, buků, dubů, jasanů, topolů a mnoha dalších, a jehličnanů/smrk/. U nás je to houba dvou typů lesů: lužních lesů a horských bučin. A naopak se vyhýbá teplým doubravám a dubohabřinám. Tray jsou ihned zřetelně odlišitelné od těch, které známe u třepenitky svazčité, drobnými kloboučky a celkově gracilním vzhledem; barva jde více do zelenavé žlutě, zejména u starších exemplářů. Základní znak má však shodný s *H. fasciculare*: dužnina třeně, zejména v horní polovině, je sivořežlutá a tím se také liší od třepenitky cihlové - *H. sublaticitium* /Fr. /Quél., která má dužnina na vrcholu třeně bělavou. Hlavní a zásadní rozdíl mezi třepenitkou svazčitou - *H. fasciculare* a třepenitkou drobnou - *H. subviride* je v tloušťce třeně nejstatnější plodnice z trsu. Rozdíl právě v tomto znaku jsem vzal za základ, neboť v něm je gracilní povaha plodnic třepenitky drobné nejkonstantnější vyjádřena.

1. Třen nejstatnější plodnice z trsu je pod lupeny

tenčí než 3 mm

u *H. subviride*

tlustší než 3 mm

u *H. fasciculare*.

Nicméně většina třenů v trsu je u *H. subviride* 1.6 - 2.8 mm široká a u *H. fasciculare* 4-8 mm široká. Existují však i extrémní hodnoty: na největším kusu *H. subviride* jsem naměřil při šířce klobouku 4.2 cm třen 4 mm široký. To je však výjimečný zjev. Dalšími rozdíly jsou:

2. Šířka lupenů: nejvýše do 3 mm u *H. subviride*

širší než 3,5 mm u *H. fasciculare*

3. Zápach /při pokojové teplotě/:

ostře juchtový u *H. subviride*

nakyslý u *H. fasciculare*.

Zápach je nápadným znakem *H. subviride*, má však nevýhodu v tom, že někdy není zcela zřejmý, pokud je chladnější počasí. Zápach nutno sledovat na lupenech, nikoli na bázi třeně. Projeví se většinou až když přineseme plodnice domů a necháme je chvíli v pokojové teplotě. Je to pach juchtový, který dobře známe u *Hypholoma radicosum* Lange, kde je však poněkud výraznější. Právě *H. fasciculare* má pach lehce nakyslý, trochu připomínající *Boletus satanas*. Pegler /1977/ udává, že u jeho materiálu z Afriky zápach chyběl; kdyby tomu tak skutečně bylo, měli bychom zajímavý rozdíl mezi tropickým a evropským materiálem, který by mohl mít i druhovou hodnotu. Domnívám se však, že zápach přehlédl, protože i o *H. fasciculare* píše, že zápach chybí, i když zde je též dosti význačný.

Rozdíly ve velikosti výtrusů, které udává Pegler /1977/: *H. fasciculare* 6-9 μ m, *H. subviride* 5.5-7.5 μ m - se na našem materiálu bohu-

žel neosvědčují. Komplikace je v tom, že vedle pravé *H. fasciculare* s uvedenou velikostí výtrusů se např. ve středních Čechách velmi běžně vyskytuje i drobnovýtrusá třepenitka svazčitá, která má sice poněkud drobnější plodnice než pravá *H. fasciculare*, ale je ještě stále v normě dané pro tento druh /zejména tloušťka třeně/. Výtrusy má však v rozmezí typických pro *H. subviride* /nepočítáme-li anomální obří spóry/. Skutečná systematická hodnota této houby je dosud neznámá. Nicméně při značné variabilitě výtrusů u *H. fasciculare* se prozatím nezdá, že by byla vysoká. Otázka tohoto středočeského taxonu se musí zkoumat dále soustavněji, aby se zjistilo, v jakém vztahu je k pravé *H. fasciculare*. Celá problematika tohoto komplexu je ideálním studijním materiálem pro použití různých biometrických a statistických metod, kterých dnes používá systematická vyšších rostlin. Velenovský /1921/ byl pravděpodobně první, kdo si na evropském materiálu povšiml odlišnosti třepenitky drobné-Hypholoma subviride-a popsal ji jako dva různé druhy: *Hypholoma guercinum* Velen. a *H. pseudofasciculare* Velen. U obou druhů zdůrazňuje graciální zjev a ostrou vůni. U *H. Quercinum*: "Páchno silně jako *H. epixanthum*" a u *H. pseudofasciculare*: "ostře páchnoucí". Je pravděpodobné, že Velenovský skutečně chtěl zaznamenat juchtovou vůni, nesprávně ji však přirovnal k jeho *H. epixanthum*, kde ji charakterizuje jako "pronikavého, nakyslého zápachu". Zápach naší houby není nakyslý: žádná třepenitka nemá pronikavý nakyslý zápach. Pokud je zápach nakyslý /*H. fasciculare*/, je dosti nenápadný i když význačný. Také kresby plodnic obou druhů v jeho rukopisném materiálu /v mykologickém odd. Národního muzea/ dobře zachycují *H. subviride*. Pro identitu obou Velenovského druhů a naší *H. subviride* svědčí ještě údaje o velice úzkých lupenech a v případě *H. pseudofasciculare* i o tloušťce třeně /2-4 mm tlustý/.

Je zajímavé, že rozdílnost třepenitky drobné-*H. subviride*-zjistil i dr. Albert Pilát, který připravoval v poválečném období monografii třepenitek, znal tuto houbu z Karpat a správně své materiály považoval za *H. fasciculare* var. *pusillum* Lange /což je synonymum našeho druhu/. Píše o ní /Pilát 1951/: "Trpasličí forma a kloboukem 0.5-2 cm; na bucích v Karpatech hojná, také na dubech a lískách". Materiál z Karpat pocházel ze Zakarpatské oblasti SSSR od Trebušan /in valle rivi Berlebaš pr. Trebušany VIII. 1937, PRM 488159, 488214, 488216 publ. Pilát 1940 ut *H. fasciculare*/.

K zeměpisnému rozšíření je nutno poznamenat, že *Hypholoma subviride* je evidentně velmi hojný druh tropů, odkud je známa především z jižní a střední Ameriky, Afriky a jižní Asie. Pávodně popsal na z Kuby, později nalezena v Mexiku, na Jamaice, /Murrill 1910/ a na Trinidadu /Dennis 1970/. Z Afriky je známa z Keni, Ugandy, Tanzanie a Zaire, z Asie z Ceylonu /Pegler 1977/. Dle mých poznatků však je její areál zasahuje mocně do mírného pásu. Masově se *H. subviride* vyskytuje v Polsku v lesních komplexech Bialověžského národního parku a v Augustovských lesích. Zde jsou to především olšiny, kde je nejčastější, ale je i v jiných vlhkých společenstvech. U nás je hlavně v bučinách v Karpatech a v lužních lesích a olšínách. Největší materiály jsem viděl v pralesích Salajka /Beskydy/ a Černa ve /Hostýnské vrchy/. Na jižní Moravě je všude u Lednice a v okolí Lanžhota, kde je zejména hojná v obou pralesích /Cahnov a Ranšpurk/ a dále se vyskytuje i v Moravském krasu.

Uvažíme-li identitu dvou Velenovského druhů *H. quercinum* a *H. pseudofasciculare*, pak je zajímavé, že před šedesáti lety to byla celkem častá houba ve středních Čechách. Dnes v této oblasti máme pouze les Vidrholc a Klánovic jako současně bohatší výskytisté. Sam jsem viděl velký materiál v říjnu 1981 /vlhká březová doubrava naproti hájovně Štamberk a v údolí potůčku k Novým Jírnám na kmenech a pařezech *Quercus robur*/. Z dalších současných nálezů

jsou to tyto: Špitálský les u Č.Budějovic, 11. IX. 1971, leg. A. Pilát /určeno jako *H. pseudofasciculare* Velen./; Čep u Třeboně, okraj rybníka Čepský nový, 26. IX. 1980, leg. J. Kubička; údolí Ohře asi 2 km vých. od Lokte, 22. VIII. 1981, leg. W. Lippert /vše na *Alnus glutinosa*, doklady v Nár. muzeu/.

Z fytogeografického a ekologického hlediska jsou zajímavé dvě okolnosti: 1. lokalit ve středních Čechách pravděpodobně od dob Velenovského ubylo; 2. v nižších polohách roste u nás *H. subviride* na lokalitách se silně podmačenými půdami, bez ohledu na dřeviny, z jakých je porost složen. V horách, kde je vyšší vzdušná vlhkost, nemá tato houba již prakticky žádné nároky na podmačenost stanoviště. V západní Evropě je dosud známa z Dánska/Lange 1923, 1939/ a z Francie/Métrod 1957/, a o jejím výskytu v Německu/NSR/ svědčí barevný obrázek na vazbě knihy H. Jahn "Pilze die an Holz wachsen", kde mezi openkou a leskokorkou je zachycena ve dvou trsech i houba, která je *Hypoloma subviride*/autorem byla pokládána za *H. fasciculare*/. Jak mi sdělil dr. H. Jahn /dopisem ze 16. IX. 1980/ snímek pochází z NSR z přírodní rezervace "Externsteine" u Detmoldu v Teutoburském lese, z *Fagus sylvatica*/IX. 1978, leg. H. Jahn; delší materiál z 10. IX. 1980 sběratel zaslal a je v herbáři Nár. muzea v Praze/. Dr. Jahn ví o výskytu této houby ještě z Bádenska-Württemberska /Vöschbach, leg. H. Schwöbel, ústní sdělení/.

První, kdo na západoevropském materiálu rozeznal správně jak taxonomickou hodnotu naší houby tak i její rozlišovací znaky, byl Métrod/1957/, který velmi přesně popsal naši houbu pod jménem *Nematoloma viridifolium* Mét. Neudává žádnou lokalitu, avšak lze s jistotou předpokládat, že ji sbíral v okolí svého působiště Champagnole/Francie, dept. Jura/. O Métrodově životě viz BSMF 87:5-8, 1971/. V jeho popisu naší houby jsou zejména velmi důležité údaje o rozměrech třeně /šířka 1.5-2 mm/ a klobouku /šířka 12-18 mm/. Také zdrazňuje zelený tón lupenů, znak u naší houby dosti často přítomný, ovšem nikoli zcela konstantní. Jméno *N. viridifolium* Mét. nebylo nikdy platně publikováno/chybí latinská diagnóza/. Lange/1923, 1939/ popsal sice stručně, avšak jasně naši houbu jako *Hypoloma fasciculare* var. *pusillum* Lange. Charakterizuje ji jako zakrslou formu s kloboukem vzácně přesahujícím 2 cm v šíři, častou na pařezech dubu a lísky. Pokládá ji za varietu zřejmě proto, že pozoroval četné přechodné tvary. Naše pozorování tomu neodpovídají; sám jsem na velkém materiálu od nás a z Polska nepozoroval žádnou přechodnou položku.

Nejllepší barevné vyobrazení je u Dennise/1970, tab. 14:10/ skvěle 3 plodnic v trsu, podle materiálu z Trinidadu/, dále barevná fotografie u Jahn/1979, dva trsy na kmenu/; perokresba siluety je u Peglera/1977/. Perokresba u Patouillarda/1898, tab. 14, f. 3/ představuje poněkud extrémní formu s kuželovitě bradavkatým tvarem klobouku z Mexika, kterou autor popsal jako nový druh *Hypoloma papillatum* Pat., a o níž Smith/1951/ a Pegler/1977/ soudí, že je identická s *H. subviride*. Na evropském materiálu jsem však nikdy neviděl kuželovitý klobouk s papilkou na středu.

Zkušenosti z jiných skupin hub nás učí, že žádný vztah mezi dvěma skutečně blízké příbuznými druhy není jednoduchý. Vždy, když se dostáváme až na samu hranici druhové odlišnosti, vidíme, že druhové rozdíly /i tehdy, jsou-li na průměrném materiálu vyjádřeny v řadě znaků/ se na bohatším materiálu stírají a zůstává obvykle jen jediný znak, který opodstatňuje druhovou povahu obou taxonů. Nejinak je tomu i ve vztahu dvou velmi blízkých hub *Hypoloma subviride* a *H. fasciculare*, což však je činí tím zajímavějšími.

Třepeňitka drobná, *Hypholoma subviride* /Berk. et Curt./ Dennis, je houba, která je dosud velmi málo známá a vyžaduje soustředěné úsilí mykologů, aby se nahromadilo více poznatků o její taxonomii, ekologii, zeměpisném rozšíření a praktickém významu.

L i t e r a t u r a

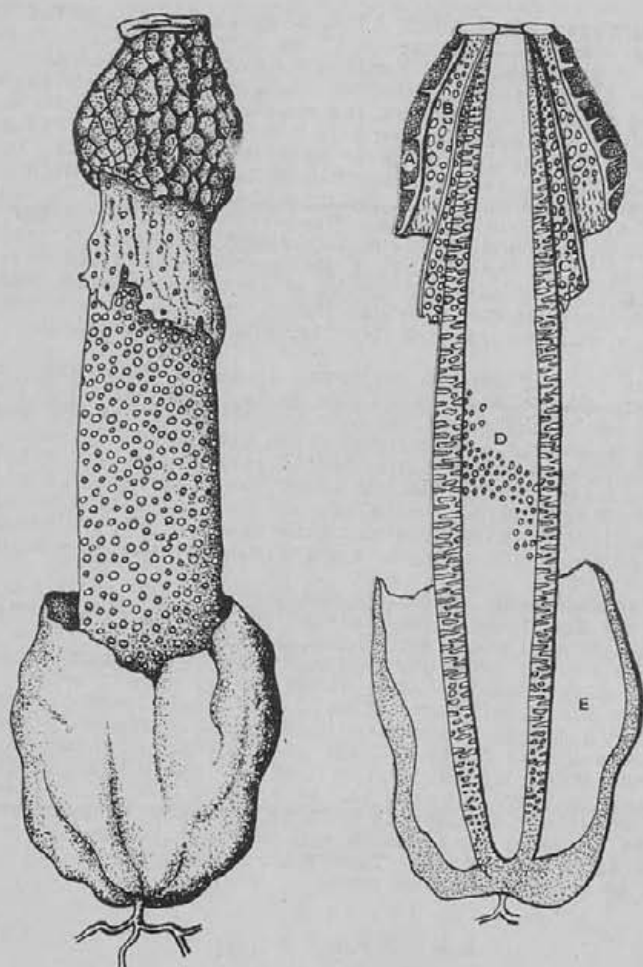
- Dennis R.W.G./1970/: Fungus flora of Venezuela and adjacent countries. Kew Bull. Addit. Ser., London/1/-/34/. 1-531, tab. 1-15, 1-7.
 Jahn H./1979/: Pilze die an Holz wachsen. Herford.
 Lange J.E./1923/: Studies on the Agarics of Denmark. Part V. Dansk. Bot. Arkiv, Copenhagen, 4: 1-55, tab. 1-2.
 Lange J.E./1939/: Flora Agaricina Danica, Copenhagen, 4: 1-119, tab. 121-160.
 Métrod G./1957/: Nematolomes nouveaux. Bull. Soc. Nat. Oyonnax 10-11: 81-83, 1956-1957.
 Merrill W.A./1910/: The Agaricaceae of tropical North America-VIII. Mycologia, New York, 10: 62-85.
 Patouillard N./1898/: Quelques champignons nouveaux récoltés au Mexique par Paul Maury. Bull. Soc. Mycol. France, Paris, 14: 53-57.
 Pegler D.N./1977/: A preliminary Agaric flora of East Africa. Kew Bull. Addit. Ser., London, 6: 1-615.
 Pilát A./1940/: Hymenomycetes Carpatorum orientaliu. Sborn. Nár. Mus. Praha, 2 B: 37-80.
 Pilát A./1951/: Klíč k určování našich hub hřibovitých a bedlovitých. Praha.
 Smith A.H./1951/: The North American species of *Nematoloma*. Mycologia, New York, 43: 467-521.
 Velenovský J./1921/: České houby 3: 425-632.

Mykofloristika

DALŠÍ NÁLEZ HADOVKY (SÍŤOVKY) DVOJITÉ V ČSR

Svatopluk Š e b e k

Hadovka /síťovka/ dvojitá - *Phallus duplicatus* Bosc, syn.: *Dic-tyophora duplicata* /Bosc/ E. Fischer - patří k vzácným druhům evropské mykoflóry. Poprvé zde byla zjištěna v r. 1926 v NDR a od té doby byla nalezena na řadě dalších lokalit v různých evropských státech. Na našem území byl její výskyt poprvé zjištěn v r. 1937 u Košic /Štusák K., 1937/, později byla nalezena v Čechách v Stříbrné Skalici /Pilát A., 1939-40/ a u Rožmitálu /Hudeček V., 1941-42/ a na Moravě v Koněšíně /Prokeš L., 1941-42/. Výčet našich lokalit této houby do r. 1958 uvádí Pilát/1958/. Po více než 20 letech ji opět našel F. Patera u Hořic v Podkrkonoší /Patera F., 1980/. Z této lokality pocházelo i několik exemplářů na výstavě hub, kterou v září r. 1981 pořádala Čs. mykologická společnost v Praze.

Hadovky dvojité-*Phallus duplicatus* Bosc: 1-plodnice z nálezu na Semické hůře/k.ú.Semice,o.Nymburk/;2-táž plodnice v průřezu/část. schematizováno/:A-gleba,B-subindusium,C-zbytky indusia,D - třen, E-pochva/zmenšeno o polovinu/.-Orig.S.Šebek,1981.

Naše čtenáře si dovoluji upozornit na další lokalitu této zajímavé houby.Zjistil jsem ji 28.VIII.1981 v Polabí v k.ú.Semice/o.Nymburk/ na území "Semické hůrky", které bylo v r.1979 navrženo ke zřízení st.mykologické rezervace.Rostla zde na rozhraní lesní cesty a jehličnatého porostu /les.odd.150 ag,kčpp.375/ na vrcholu kopce s převládajícím smrkem/8/, vtroušeným modřínem/1/a dubem červeným/1/.Správnost určení houby potvrdil 31.VIII.1981 dr.Z.Pouzar,CSc.,jemuž jsem nález předal k uložení v mykologické herbářích Národního muzea.

Popis nálezu: celá plodnice 13,5 cm vys.; klobouk /výška 30 mm, šířka 25 mm/ s terminálním terčem 17 mm šir., v době nálezu bez třechu, s význačným reliéfem poměrně vysokých žebér, páchnoucí spíše kvasnicovitě nasládlé, odlišně od odporného zápachu příbuzné hadovky smrduté. Třen 100 mm vys., na nejširším místě 22 mm šir., na bázi tupě uťatý a s pochvou pevně spojený; pochva 55 mm vys. a 52 mm šir., řasně vrásčitá/hlavně na bazální části/, světle růžově hnědá. Mezi vnitřní stěnou klobouku a terminálním koncem třeně se nacházelo poměrně kompaktní /nikoli blanité!/, bílé síťovité indusium 45 mm dl./z toho 19 mm přesahovalo okraj klobouku/ s oky 1-2 mm v Ø, od třeně oddálené a jen místy k němu přirostlé. Poměrně malou délku indusia proti popisovaným dřívějším nálezům lze vysvětlit tím, že nalezená plodnice představovala už starší exemplář bez třechu, který patrně zarazil v důsledku předchozího sucha ve vzrůstu, event. spodní část indusia během dozrávání plodnice odpadla.

Plodnice hadovky dvojité ze Semic se jinak shodovala s popisem, uvedeným např. Pilátem/Pilát A. a spol., 1958/, ale po jejím rozpuštění jsem s podivem zjistil navíc přítomnost bílého volného subindusia, situovaného na vnitřní stěnu klobouku tak, jako je tomu např. u hadovky smrduté sukničkovité, kterou popisuje Pilát A. /l.c., str. 64/ pod jménem *Phallus impudicus* L. ex Pers. f. *subindusiata* Pil. Z našeho ojedinělého nálezu tohoto morfologického útvaru i u hadovky dvojité však bohužel nelze usuzovat, zda se jedná pouze o výjimečný zjev, či zda jde o záležitost event. taxonomicky hodnotnou.

Houba ze semického nálezu je bezpochyby blíže příbuzná jak této Pilátově formě, tak i Malençonově odrůdě *Dictyophora duplicata* var. *obliterata* s krátkým indusiem, zjištěné v Maroku a Portugalsku, a alžírskému druhu *Phallus subuculatus* Montagne. I když se jedná o nález ojedinělý, upozorňuji na něj naše mykology s prosbou, aby si v příštích letech všímali morfologie našich hadovek také v průřezu jejich plodnic ve snaze zjistit výskyt jejich event. indusia a subindusia v částí plodnice pod kloboučkem a na jeho vnitřní stěně. Jejich pozorování by přispělo k objasnění případného taxonomického významu těchto orgánů. Zdá se, že taxonomický význam indusia v členění do rodů je u hadovek poněkud přeceněn; někteří současní gasteromycetologové/např. V. Demoulin a D. M. Dring/ považují rod síťovka /*Dictyophora* Desv./ za neudržitelný a spojují ho s rodem *Phallus* Pers.

L i t e r a t u r a

- Hudeček V. /1941-42/: K článku prof. L. Prokeše "Vzácná hadovka". *Vesmír*, Praha, 20: 135.
 Malençon G. /1956-57/: Une vieille erreur: *Dictyophora duplicata* /Bosc./ E. Fischer. et *Phallus subuculatus* Mont. *Bull. Soc. Nat. Cynox* 10-11: 57-79.
 Pštera F. /1980/: Nález síťovky dvojité-*Dictyophora duplicata* /Bosc./ E. Fischer. Čas. Čes. Houbařů, Praha, 57: 113-115.
 Pilát A. /1937/: *Itthyphallus ornatus* Štusák jest *Dictyophora duplicata* /Bosc./ E. Fischer. Čas. Čes. Houbařů, Praha, 17: 70-76.
 Pilát A. /1939-40/: Dáma v závoji-síťovka dvojité/*Dictyophora duplicata*/ v Čechách. *Vesmír*, Praha, 18: 72.
 Pilát A. /1958/: *Phallales-Hadovkotvaré* in Pilát A. et coll. /1958/, *Gasteromycetes-Houby břichatky* in *Flora CSR*, B/1, str. 36-95.
 Prokeš L. /1941-42/: Vzácná hadovka. *Vesmír*, Praha, 20: 49-51.
 Štusák K. /1937/: Nová hadovka. Čas. Čes. Houbařů, Praha, 17: 1-3.

MOŽNÁ JEDOVATOST KLOUZKU OBECNÉHO?

Ladislav Hanuš

V 3. čísle r. 1981/str. 15/Mykologických listů jsme četli zajímavý příspěvek Bronislava Hlůzy o potenciálně jedovatém klouzku obecném. Mezi jiným bylo uvedeno, že dříve pozorované případy nevolnosti po požití této houby byly připisovány úpravě starých plodnic, že však konkrétní údaje o nevolnostech a jejich následcích citované sdělení v západoněmeckém časopisu "Kosmos" nemůže poskytnout.

Toto sdělení překvapuje a autor B. Hlůza správně připomíná, že u nás nejsou takové případy známy a cituje řadu význačných mykologů, kteří dávají klouzku obecnému nejlepší vysvědčení o jedlosti a chutnosti.

Skutečností je, že i některé spolehlivě jedlé houby mohou působit zdravotní potíže. Důležité je totiž místo sběru hub a stav, v němž jsou houby sbírány. Sbíráme vždy čerstvé plodnice, ničím nezkažené. Staré rozměklé, rozkládající se a dokonce už zapáchající plodnice mohou otrávit podobně jako zkažené maso. V poslední době došlo také u nás k případům otrav i čerstvými houbami, které byly zasaženy zdraví škodlivými chemikáliemi, což se však nikdy nepozná na první pohled.

V čas. Vesmír /8.7 z r. 1980, str. 215/ popisuje A. Přihoda také případy otrav jedlými houbami a právem varuje před sběrem hub jinak zdravých a jedlých. Uvedl případ zaměstnankyně školního lesního podniku v Kostelci n. Černými lesy, která prožila nepěknou otravu s velkými žaludečními a střevními potížemi, takže musela vyhledat lékařskou pomoc. Nasbírala a s chutí snědla čerstvé zdravé plodnice hříbu žlutomasého /*Boletus chrysenteron* Bull. ex St. Am. /Quél., všeobecně sbíraného pod jménem "babka". A nyní takéová otrava!

Je jisté na místě otázka, jak k tomu došlo a z čeho vlastně taková otrava vznikla. V lesních školkách bývají používány různé pesticidy. Mezi nimi i herbicid Gramoxone, nišící plevelné trávy, jehož účinná látka poškozuje ledviny, játra, myokard, přechodně i plíce, a leptá sliznice. Houbařka nasbírala uvedené houby ve velkoškolce v Lounovicích u Jevan právě na takovém místě, kde se používaly různé pesticidy. Na uvedeném místě rostou později také jiné houby, jako např. klouzek obecný - *Boletus luteus* L. ex Fr. Zde je jisté na místě domněnka, zda ony klouzky obecné, o nichž píše "Kosmos", nebyly sbírány na místech rovněž otrávených chemikáliemi. Ostatně podobné případy otrav jedlými houbami, které byly kontaminovány herbicidními látkami, jsou známy i u nás /např. J. Veselský v čas. Čes. Houbařů 50:16-17, 1973 nebo S. Šebek v Mykol. Zprav., Brno, 21:9-10, 1977/ a jsou hlášeny i z ciziny /např. G. Becker v Bull. Soc. Linn. Lyon 44:342-343, 1975/.

V našich houbařských poradnách varujeme také před sběrem hub u silnic se silným provozem motorových vozidel, neboť vysoké koncentrace nedokonalé spálených plynů otravují okolí a houby zde rostoucí mohou být prostoupeny olovnatými a kadmiovými příměsami a tím jsou zdraví škodlivé.

PRVNÍ SNAHY O SDRUŽOVÁNÍ NAŠICH MYKOLOGŮ

Svatopluk Š e b e k

Když se ve druhé polovině 19.století-po období Bachova absolutistického režimu-počal u nás probouzet opět český společenský život,vytvořili čeští přírodovědci,že i jim nadchází příležitost k spolkovému konstituování,a spojovali své odborné i organizační síly k tomu,aby tato jedinečná příležitost nezůstala nevyužita . Proto už v šedesátých letech min.stol.zaznamenáváme vznik naší nejstarší organizace tohoto druhu,Klubu přírodovědeckého v Praze /1865-1866,znovu založen v r.1869/,jemuž následoval Přírodovědecký klub v Plzni/1877,znovu založen v r.1899//Mandlerová J.,1973/. Na Moravě se stal hlavním střediskem regionálního přírodovědeckého/hlavně botanického/ výzkumu Hané Klub přírodovědecký v Prostějově/zal.1898/,o pět let později vzniká Komise pro přírodovědecké prozkoumání Moravy/1903/ a později Klub přírodovědecký v Brně /1905/,kde je jejich rozvoj trvale spojen se jménem prof.dr.J.Podpěry,a konečně i Přírodovědecká společnost v Moravské Ostravě,kterou v r.1907 založil J.Kranich/Hrabětová-Uhrová A.,1967/. Vasměšlo o společnosti oborově smíšené,vzniklé v období posledních 40 let min.stol.na regionální bázi.^{1/}

Na sklonku tohoto období objevuje se-v našem spolkovém přírodovědeckém životě tehdy celkem ojedinělý-podnět k zakládání specializovaných spolků s odborným zaměřením na mykologii.Jeho autorem tehdy byl pomocový učitel Jan Bezděk,zkušený mykolog a odborně fundovaný popularizátor houbařství,který už koncem 19.stol. založil ve svém působišti v Polici n.Met. "družstvo"-společnost mykologických zájemců,kteří se scházeli k jeho přednáškám,společným vycházkám a společným chuťovým zkouškám hub.Na základě zkušeností z práce této společnosti/která však nebyla spolkem ve smyslu požadavků zákona č.106 o právě spolčovacím/ vybízí v r.1901 k zakládání podobných družstev/"nebo snad i spolků"/proto,že se "budi spolkovým účastenstvím vždy větší zájem pro věc vůbec".Hlavní význam těchto spolků spatřoval "ve společném prozkoumání,úradě a souhlasu,běží-li o určení a požívání některého nového druhu hub"/Bezděk J.,1901,str.60/.Připouštěl současně,že by tu i "mnoho pro vědu vy-

konáno, při nejmenším by bylo prozkoumáno okolí a zjištěno, které houby tu rostou a které se sbírají" a zároveň zdůraznil, že "když by spolky byly všechny ve styku spolu neb organizovány po způsobu klubu turistů a jedním ústředním spolkem a jednotlivými k němu náležajícími odbory, získaly by všechny krajiny zprávy, které houby jinde se sbírají, ať již jsou to houby tržní aneb známé jen některým, třeba prostým praktickým sběratelům z lidu"/l.c., str.61/. Bezděk v tomto směřu, ale koncepčně promyšleném návrhu formuloval též další významný úkol těchto houbářských spolků: byla to výchova členstva k praktickému poznávání hub a k výcviku znalců-dozorců na prodej hub, připuštěných k prodeji, což by umožnilo zavedení trhu na houby a v menších městech. Doporučil také, aby "prodávání hub na trhu bylo pouze tomu povoleno, kdo by se zkouškou u městského lékaře podniknutou, prokázal znalostí hub jedlých a skutečně jedovatých v okolí rostoucích"/l.c., str.62/.

Tento Bezděkův poměrně široce pojatý návrh na ustavení houbářských spolků, v němž v některých detailech předstihl jeho autor svou dobu dokonce o více než padesát roků, zůstal bohužel jen poněkud předčasným návrhem, který v té době ještě nedozrál k realizaci. Svým územně nijak neomezeným a převážně popularizačním a praktickým zaměřením se totiž jednak poněkud vymykal z tehdy běžné koncepce přírodovědeckých spolků, postavených na principu regionálního a sledujících převážně cíle regionálního přírodovědeckého výzkumu, jednak nebyl tehdy ještě k jeho realizaci potřebný počet odborně vzdělaných mykologů, kteří by se mohli věnovat vedoucí a instruktážní práci v odborech a konečně-přes vytrvalou, ale osamocenou Bezděkovu popularizační práci-chyběla i potřebná členská základna, nezbytná ke vzniku specializované mykologické organizace v Bezděkově masovém pojetí. Navíc byl tehdy k dispozici jen omezený počet titulů popularizační mykologické literatury ^{2/}, takže těžiště popularizační práce spočívalo hlavně v přednáškách a odborných kurzech, určených hlavně učitelům. Nicméně však zůstává skutečností, že zde byl učiněn pokus o zlidovění vědy, což je skutečnost dosti ojedinělá a v historii našich přírodních věd vysoce významná.

Teprve ve druhé polovině 10.let tohoto stol.se objevují dvě později v mykologii významná jména Bezděkových následovníků, kteří se s vehemencí ujmají průkopnických úkolů v popularizaci houbářství. Je to mladý středoškolský profesor tělocviku a přírodopisu na pražských školách František Smotlacha, který byl zároveň výborným organizátorem, a na Moravě pak o tři roky starší profesor gymnázia v Přerově dr.Jan Macká. Oba mají kromě toho také za sebou již své

první odborné mykologické práce ^{3/}, oba spojují své výklady s demonstracemi hub a jejich výstávkami a oba také kolem sebe sdružují dychtivé zájemce o poznávání hub ^{4/}.

A tak v předvečer vzniku České botanické společnosti/1912/, která se stala i kolébkou obou našich pozdějších mykologických organizací, se začínají vytvářet příznivé podmínky k tomu, aby se vzrůstající řady zájemců o mykologii konečně zformovaly ve vlastní specializovanou organizaci.

Poznámky

- 1/ Z neregionálních organizací přírodovědeckého charakteru vznikly v té době Jednota českých matematiků a fyziků v Praze/1862/, Česká společnost chemická/1872/ a Česká společnost zeměpisná/1895/.
- 2/ Kromě Krejčího překladu Billova spisku "Jedlé a škodlivé houby" z r.1860 a Čelakovského volného překladu Lorinserovy "Sbírký nejdůležitějších, podezřelých a jedovatých hub" z r.1877 a 1881 to byly v českém jazyce tehdy vlastně jen Bezděkovy "Houby jedlé a jim podobné jedovaté" z r.1901.
- 3/ Smotlacha svoji "Monografii českých hub hřibovitých/Boletineí/" v r.1911 přijatou jako jeho disertační práci, a stát o houbách rouškatých/Hymenomyces/, napsanou v r.1912 pro Bayerovu "Speciální botaniku"/Herink J., 1957/, dr.Jan Lachů své dva příspěvky k poznání moravských vyšších hub, uveřejněné ve Věstníku Přírodovědeckého klubu v Prostějově/1909,1911/ a několik dalších článků/Kříž K., 1961/.
- 4/ Dr.Jan Lachů v brněnském Klubu přírodovědeckém, kde zahájil popularizační mykologickou práci již v r.1909/-1911/, později od září 1918-1945/ jako předseda jeho mykologické sekce, F.Smotlacha zejména v bezplatné houbařské poradně, založené v Praze v r.1912 a na svých četných houbařských výstavách.

Z á v ě r

S probouzejícím se českým společenským životem vznikají ve 2. pol.19.stol.podmínky i pro zřizování přírodovědeckých spolků.Pro mykologii je zvlášť významným Bezděkův návrh na ustavení houbařských spolků po vzoru jeho "družstva",ustaveného v Polici n.let.koncem 19.stol.Návrh však zůstal nerealizován,protože tehdy nebyl ještě k dispozici dostatek mykologicky odborně vzdělaných instruktorů a popularizační literatury,Jeho pozdější realizaci připravoval půdu zejména popularizační a propagační práce F.Smotlacha a dr.J.Lachů.

L i t e r a t u r a

- Herink J./1957/:Dr.František Smotlacha/1888-1956/.Čes.mykol.,Praha,11:65-66.
 Hrabětová-Uhrová A./1967/:Stručný přehled vývoje botaniky na Moravě do r.1918.Zpr.Čs.Společ.pro Dějiny Věd a Techniky při ČSAV 3.7/27/:16-31,Praha.
 Klášterský,I.-Hrabětová,A.-Duda,J./1970/:Botanikové na českém a moravskoslezském území od nejstarších dob.Zpr.Čs.Společ.pro dějiny Věd a Techniky při ČSAV 3.14-15/34-35/:1-211.Praha.
 Kříž K./1961/:K osmdesátinám Jana Lachů.Čes.mykol.,Praha,15:49-55.

Mandlerová J./1973/: Soutěž odborných spolků a vědeckých institucí v českých zemích 1860-1918. Práce odd. nejnovějších československých dějin, řada II, sv. I. Ústav čs. a svět. dějin ČSAV, Praha.
 Smotlacha F./1920-21/: Československá mykologická společnost, Čas. Čes. Houbařů, Praha, 2: 99-100.

POZŮSTALOST VÁCLAVA MELZERA

V roce 1980 se podařilo získat do Západočeského muzea v Plzni pozůstalost po zesnulém domácího mykologu Václavu Melzerovi /1878-1968/. Materiál byl zpracován a je uložen v archivu oddělení botaniky Západočeského muzea.

Podstatnou část pozůstalosti tvoří korespondence. Z tuzemské jsou zde dopisy od četných českých mykologů, obvykle odborného charakteru, např. od F. Šmardy, I. Charvát, J. Kučery, Z. Horníčka, F. Kotla by, F. Smotlacha, J. Herinka, M. Svrčka a jiných, dále i od ostatních botaniků, např. od A. Hilitzera. U většiny jsou známy i odpovědi, neboť Melzer uschoval jejich koncepty s přesnou datací. Dále je zachována korespondence s četnými organizacemi, s nimiž Melzer spolupracoval/Čs. mykologická společnost, Čs. botanická společnost, Národní muzeum, Společnost pro vědu, umění a práci, Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, redakce různých časopisů/ a s nakladateli o vydání Melzerových knih a dalších.

Z korespondence s cizinou je více dopisů od R. Singera, H. Romagnesia, W. G. Hertera, P. Brebinauda, M. Locquina, Mr. Rambottoma, E. Fargiera, J. Schaeffera, W. Klinkhardta, M. Jossieranda, A. M. Maublanca, R. Jocquetta, V. Schifferera a jiných, opět často s konceptem/nebo kopií/Melzerovy odpovědi.

Pozůstalost dále obsahuje Melzerovy rukopisné poznámky. Kromě opisů odborných statí nebo knih a výpisů z nich jsou v pozůstalosti např. poznámky k jednotlivým druhům rodu *Russula*, o jejich dialektických znacích, rukopis Atlasu holubinek, rukopis práce Reakce holubinek, několik sešitů obsahuje poznámky o reagentech, rukopisný klíč k určení makromycet, poznámky k determinacím mechtů na Domálicku, rukopisy kratších mykologických článků, přednášek a řada dalších. Většinu těchto poznámek doprovodil Melzer výstižnými náčrty, kresbami i barevnými obrázky. Kromě tohoto materiálu je v Západočeském muzeu v Plzni uloženo 597 Melzerových obrazů/převážně akvareli/ hub.

Pozůstalost je vážným zájmem o studium po dohodě k dispozici.

Jaromír S o f r o n

AUTORSTVÍ JMÉNA AMANITA PHALLOIDES

Vysvětlení odpovědi na dotaz J. Kubišky, otištěný ve 3. čísle /str. 27/ našeho listu - jaké jsou správné autorské zkratky jména *Amanita phalloides* - není jednoznačné, i když podle současné platných nomenklatorických pravidel /Steffen et al., 1978/ zcela jednoznačné.

Původ jména *Amanita phalloides* se odvozuje od Sebastiena Vaillanta /1727/ z jeho posmrtně vydaného nádherného atlasu rostlin, hub a mechtů, známého jako *Botanicon Parisiense*. Dobře zachovalý exemplář knihy je v knihovně Národního muzea v Praze. Zde jsou botanicky výtečně zachyceny na nebarevných rytinách některé základní druhy velkých hub. Mezi řadou jiných je tu i muchomůrka zelená, uvedená pod číslem 3 v rodu *Fungus* pod jménem "*Fungus Phalloides, annula-*

tus, sordide virescens et patulus"/následuje výstižná francouzská charakteristika/a vyobrazení na tabuli č.14/fig.15//.Přetvořeno a naší muchomůrkou zelenou je jednoznačné jak podle popisu, tak i podle vyobrazení. Citované Vaillantovo jméno je tzv. polynom, což je pojmenování typické pro onu dobu, tj. pro období předlinéjaské botaniky, kdy autoři pojmenovávali rostliny většinou víceslovnými jmény, která sloužila zároveň i jako velmi stručná charakteristika základních znaků druhu.

Teprve Linného reforma z roku 1753 přinesla značný pokrok důsledným zavedením dvouslovných jmen-tzv. binomů, tj. jmen druhů, která se skládala ze jména rodu a jednoho slova, označujícího druh /tzv. epiteta/. Je dobrým zvykem současné botanické nomenklatury, že jména druhů rostlin/tajno- i jevnosubných/ se odvozují až od těch autorů, kteří přijali Linného reformu. Tak např. druh mochna neplodná-Potentilla sterilis/L./Garcke-byla Linném/1753/nazvána *Fragaria sterilis*. Toto jméno však od Caspara Bauhina, předlinéjaského autora, jednoho z velkých zakladatelů systematické botaniky, a to z jeho monumentálního díla *Pinax theatri botanici* z roku 1623. Bauhin již 130 let před Linném/před vydáním jeho *Species plantarum* 1753/ užíval vedle polynomů pro některé druhy rostlin i binomy. I když je tedy Bauhin původcem jména pro mochnu neplodnou, není citován za jejím latinským jménem proto, že je autorem z předlinéjaského období. Za autora jména *Fragaria sterilis* se pokládá až Linné z roku 1753/mezi mochny přeřadil tuto kuriozní rostlinu až Garcke v 19. století/. Z toho vyplývá, že Vaillantovo jméno-tak jako jiných předlinéjaských autorů, jako např. Micheliho-se nemůže vyskytovat za druhovými jmény hub.

Avšak zpět k otázce naší muchomůrky zelené! Když v roce 1821 Fries vybíral z řady jmen pro muchomůrku zelenou, zvolil jméno *Agaricus phalloides* a připsal je sobě/v indexu I. dílu/ zkratkou "Fr.". Fries v tomto díle cituje v synonymice *A. phalloides* z Vaillantova díla dosti podivně "Fung. phalloid. Vaill. par. p. 74, t. 15, f. 5". Zkratka "Fung. phalloid." se zřejmě vztahuje na houbu uvedenou u Vaillanta pod č. 4 se jménem *Fungus Phalloides* a popisem z vyobrazení, o níž se dnes soudí/a zdá se, že pravém/, že je to muchomůrka citronová. Avšak druhá část citátu uvedeného shora/tj. "t. 14, f. 5"/ se vztahuje jednoznačně na houbu vedenou u Vaillanta na téže straně pod číslem 3 s již zmíněným jménem *Fungus Phalloides, annulatus, sordide virescens et patulus*, což je jednoznačně naše muchomůrka zelená. Jak vyplývá z popisu i z citací synonym, Fries v roce 1821 neznal rozdíly mezi muchomůrkou zelenou a muchomůrkou citronovou, které zvládl teprve později a uveřejnil je až r. 1838 ve svém *Epicrisis*. V roce 1821 spojoval evidentně oba druhy muchomůrek pod jménem *Amanita phalloides* a proto je také celkem logické, že obě Vaillantovy houby/z nichž č. 3 představovalo m. zelenou a č. 4 m. citronovou/ citoval v synonymice *A. phalloides*. Při Friesově důslednosti a úzkostlivé pozornosti se tomu nelze divit. *Fungus Phalloides* Vaill./tedy č. 4 z jeho knihy/ cituje pak/1838/ zcela oprávně již nikoli u *A. phalloides* v užitém pojetí pouze pro m. zelenou, ale u *A. mappa*, což je naše m. citronová. Z našeho výkladu vyplývá, že za autora druhového epitheta muchomůrky zelené /tedy *Amanita phalloides*/ musíme pokládat Friesa.

Jiná je otázka, kdo je přeřaditelem do rodu *Amanita*. Podle dnešních znalostí je to Link, a to ve třetím díle jeho "Handbuchu" z roku 1833. Moser/1978/ cituje jako přeřaditele *Le Secretana* /1833/, který se dnes nepovažuje za knihu s linejskou nomenklaturou/viz Kód-Štafleu et al. 1978/ a druhová jména včetně nových kombinací se pokládají zde za neplatné uveřejněná. Dříve se citoval jako přeřaditel do rodu *Amanita* Fries/např. Veselý 1934, v Atlase/ což nelze, protože Fries v žádném ze svých děl nepokládal muchomůrky

za samostatný rod, odlišný od rodu *Agaricus*. Jindy se uvádí Quélet /1872/ např. u Piláta v Klíči, 1952/, což je však zase příliš pozdní datum. Řada autorů v 19. století nerespektovala Friesův názor a přidržovala se spíše Persoonova /1797/ v jeho mínění, že muchomůrky představují samostatný rod, odlišný od ostatních lupenatých hub.

Správné jméno a autorské zkratky muchomůrky zelené jsou tedy: *Amanita phalloides* /Fr./ Link.

Zdeněk Pouzar

METODY EXPERIMENTALNOJ MIKOLOGII-SPRAVOČNIK je publikace, která by měla vyjít ještě v letošním roce v kyjevském nakladatelství Naukova dumka. Rozsah přibližně 1 000 stran, předpokládaná cena 2,90 rublů. Anotace vydaná k této publikaci je velmi stručná, ale protože jsem měl možnost hovořit s několika autory, uvádím - pro představu o obsahu a rozsahu publikace - přibližné názvy jednotlivých kapitol. Jde o obsáhlou metodickou příručku, na jejíž realizaci se podílelo 37 autorů pod vedením člena korespondenta AN USSR V. I. Bilajové, vedoucí pracovnice Institutu mikrobiologie i virologie AN USSR v Kyjevě. Kniha je rozdělena do 18 kapitol: Metody studia morfologie, Mikroskopické studium hub, Metody kultivace hub, Metody studia metabolismu, Metody studia enzymů, Metody studia aminokyselin, nukleových kyselin a vitamínů, Metody studia alkaloidů, Metody studia mykotoxinů, Metody studia fyto toxických látek, Izolace a identifikace fyto toxických látek, Genetické metody studia, Studium vzájemného vztahu hostitel-parazit, Fytopatologické metody, Metody studia vlivu světla, Metody lékařské mykologie, Metody izolace hub z přírodních substrátů a Metody uchovávání houbových kultur.

Podle informace pracovníků pražské Sovětské knihy bylo objednáno 20 ks této publikace.

Václav Šašek

HLIVA USTRICOVÁ, PESTOVANIE A SPRACOVANIE je název účelové publikace Výzk. ústavu LIKO v Bratislavě, vydané v r. 1976, jejímiž autory jsou A. Ginterová, O. Janotková a K. Valovič.

V úvodních kapitolách se stručně pojednává o významu hub při výživě člověka a různých živočichů a o pěstování hub v minulosti i současnosti. Další kapitoly se týkají hlívy ústřicové (*Pleurotus ostreatus* [Jacq. ex Fr.] Kummer/). Je uveden její morfologický popis ve srovnání s hlívou karpatskou-*Pleurotus carpaticus* Pilát a z nich vyšlechtěné dva kmeny hlívy, používané k umělému pěstování, jejich chemické složení a výživná hodnota. Popisují se různé způsoby pěstování, výroba inokulačního materiálu/sadby/, příprava substrátů, očkování a další ošetřování kultur, podmínky plodnosti, způsob sběru a závěrečná asanace prostor po sklizni. V následující části publikace je popis a dokumentace zařízení podniku na pěstování hlívy ve velkém, způsobů skladování, ošetřování a konzervace sklizených plodnic. Závěrem jsou připojeny recepty na přípravu jídel z hlívy a jsou zhodnoceny perspektivy pěstování této houby. V seznamu literatury je uvedeno 10 pramenů.

Publikace je neprodejná, rozdávала se na zemědělské výstavě Agrokomplex v Nitře, malý zbytek nákladu pro vážné zájemce je ve Výzkumném ústavu LIKO/lihovarů a konzerváren/, Miletičova ul. 23, Bratislava.

Antonín P ř í h o d a

Zprávy o akcích · programy

● SEMINÁŘ NA TÉMA "MYKOVIRY-OVLIVNĚNÍ METABOLISMU, STÁRNUTÍ A LYZE HOUBOVÝCH VLÁKNIN" uspořádala komise pro experimentální mykologii ČSVSM a Čs. společnosti mikrobiologické s oddělením experimentální mykologie MŠU ČSAV dne 20. března 1981 v Mikrobiologickém ústavu v Praze. Autorem hlavního referátu byl dr. K. Zelený z Výzkumného ústavu antibiotik v Roztokách. Jednalo se vlastně o zajímavý doplatek k celostátnímu semináři "Biochemické procesy spojené se stárnutím hub" /Brno, listopad 1980, informace viz Mykol. Listy 2, p. 22/.

Seminář se netýkal pouze možné účasti mykovirů při procesu stárnutí houbových buněk /tato otázka je ostatně dosud velmi sporná/, ale zahrnoval širší aspekty jako výskyt virových částic v různých druzích hub, charakteristiku "virus like particles", metody důkazu přítomnosti virů, i otázku vztahu mezi přítomností virových partikulí a sekundárním metabolismem houby.

Posluchačům se tak dostalo nejen přehledné informace o současném stavu poznání mykovirů, ale i objektivního upozornění na četné, dosud nejasné nebo sporné otázky vztahu virů a hub.

Václav Š a š e k

● MEZINÁRODNÍ SYMPOZIUM "FYZIOLOGIE A EKOLOGIE FYTOPATOGENNÍCH HUB". Fytopatologická komise Čs. společnosti mikrobiologické s Mikrobiologickým ústavem ČSAV, Výzkumným ústavem rostlinné výroby - odborem ochrany rostlin a Čs. vědeckou společností pro mykologii při ČSAV - sekci pro fytopatologickou mykologii uspořádala ve dnech 2.-4. 6. 1981 v Praze mezinárodní sympozium o aktuálních problémech fyziologie a ekologie fytopatogenních hub. Symposia se zúčastnilo 60 odborníků z 9 států.

První z pěti tématických okruhů projednávaných na sympoziu se týkal biochemických vlastností a problematiky patogenézy hub způsobujících choroby rostlin. Zvláštní pozornost byla věnována aktinno- a celulolytické aktivitě těchto hub. Druhá skupina referátů byla zaměřena na studium interakcí fytopatogenních hub a hostitelových rostlin. Byly diskutovány výsledky zkoumání účinnosti toxinů hub a mechanismy rezistence různých druhů pěstovaných rostlin vůči hospodářsky významným patogenům a s tím související problémy genetiky. Menší počet referátů byl přednesen v sekci, která se zabývala ekologií hub osídlujících fyloplan a fylosféru. Jejich význam spočíval hlavně v objevování nových přístupů a materiálů ve výzkumu interakcí rostlin a mikroorganismů rostoucích na povrchu listů. Mnohem početnější byla skupina referátů o ekologii fytopatogenních hub vyskytujících se v půdě. Část z nich byla zaměřena na obecné problémy - působení antropogenního faktoru na ekosystém půdy, vznik tzv. únavy půdy a její schopnosti potlačit vývoj fytopatogenních hub i na význam hylosferního efektu v prostředí rizosféry rostlin. Další součástí tohoto tématického okruhu přednášek byly referáty o ekologii původců chorob kořenů pšenice, řepy cukrové a jiných rostlin. V závěrečné části sympozia byly předneseny zprávy o nových biologických a integrovaných metodách ochrany rostlin. Pozoruhodné byly zvláště referáty o hyperparazitismu hub a možnostech jeho využití k ochraně rostlin proti patogenním houbám.

. Sympozium bylo první toho druhu pořádané v ČSSR. Přispělo k

zlepšení kontaktů mikrobiologů, fytopatologů a patofyziologů rostlin. O jeho úspěchu svědčí doporučení účastníků, aby podobné akce byla periodicky opakována ve 3-4 ročních intervalech.

V. Č a t s k á - M. S t a n ě k

/Upraveno z Bulletinu Čs. společnosti mikrobiologické při ČSAV XXII 1981 4:22-23./

● MALE MYKOLOGICKÉ DNY V LIBERCI se uskutečnily ve dnech 26.-28.6.1981 za účasti 19 hostů. V místnostech závodního klubu spojů se uskutečnila beseda o zajímavých jarních houbách roku 1981 s promítnutím barevných diapozitivů zúčastněných autorů a seminář k rodu *Amanita*, který připravil a vzorně vedl MUDr. Josef Herink.

Hlavní náplní byly dvě exkurze do okolí Liberce - první do bušin chráněné krajinné oblasti Jizerské hory poblíž Hejnic, druhá pak na lokalitu A.C.J. Cordy poblíž Machnína u Liberce, SPR Hamr - Štěpán a Štěst SPR Karlovské buřiny.

Přes všeobecný nedostatek čerstvých hub se podařilo nalézt některé zajímavé druhy, např. *Cantharellus friesii*, *Coprinus echinosporus*, *Coprinus xanthothrix*, *Galactinia depressa*, *Inocybe boltonii*, *Inocybe patouillardii*, *Mutinus caninus*, *Mycena haematopoda*, *Mycena xantholeuca*, *Oxyporus populinus*, *Phaeomarasmium erinaceus*, *Pluteus emarginatus*, *Pluteus luteovirens*, *Pluteus romellii*, *Pluteus semibulbosus*, *Pluteus thompsonii*, *Russula acrifolia*, *Russula carpini*, *Russula solaris*, *Schizopora paradoxa*, *Simocybe centunculus*, *Tubaria conspersa*, *Volvariella murinella* a další.

Setkání přispělo k utužení dobrých vztahů mezi zúčastněnými mykology-amatéry a k poznání některých druhů hub specifických pro zdejší kraj. Většina nálezů je dokladována v mykologickém herbáři Severočeského muzea v Liberci.

Josef Sedláček

● IV. MEZINÁRODNÍ KONFERENCE O SBÍRKÁCH MIKROORGANISMŮ /IV International Conference on Culture Collections/ se konala ve dnech 20.-24.7.1981 v Brně v hotelu Voroněž. Konferenci pořádali: Světová federace sbírkových kultur /WFCC/, Čs. sbírka mikroorganizmů University J.E. Purkyně a Čs. mikrobiologická společnost při ČSAV pod záštitou organizací UNESCO, UNEP, ICRO, MIRGEN, IUES a Čs. komise pro UNESCO. Konference se zúčastnilo asi 200 odborníků ze 43 zemí světa. Jednací řečí byla angličtina.

Program konference byl bohatý. Všichni účastníci měli možnost představit se jednak svým referátem, jednak panelem. Referáty byly seřazeny do okruhů: 1. Význam sbírek mikroorganizmů ve výzkumu, školství, medicíně a průmyslu, 2. Uchovávání kultur, 3. Biologické nebezpečí ve sbírkách a jeho kontrola, balení a odesílání kultur, 4. Užití počítačů ve sbírkách, 5. Zprávy jednotlivých národních federací. Velké množství účastníků (asi 100) se představilo panelem a to v okruhu zájmů: 1. Sbírkový kultur, 2. Uchovávání kultur, 3. Taxonomie a identifikace mikroorganizmů/bakterie, houby, řasy/, 4. Jiné předměty zájmu. Kromě toho měli účastníci možnost zúčastnit se pracovní poradě o mykoplasmě a shlédnout mikrobiologické filmy. Zaujímavá byla také demonstrace počítačů a výstava zahraničních firem, dodávajících laboratorní přístroje. Na závěr konference bylo poděkováno dosavadnímu předsedovi mezinárodního organizačního výboru prof. V.B.D. Skermanovi/Austrálie/ a byl zvolen nový předseda prof. D. Claus/NSR/. Příští konference ICCO se bude konat v Argentíně.

Konference byla po stránce odborné i společenské velmi úspěšná. Znovu se potvrdil velký význam sbírek mikroorganizmů nejen pro vědu, ale i pro praxi, což u nás ještě není v dostatečné míře

pochopeno. Cenným přínosem konference byla nejen odbornost příspěvků na vysoké úrovni, ale jako vždy i osobní setkání odborníků zabývajících se stejnou problematikou. Ke zřeteli přispěla jistě i výborná organizace všech akcí; díky patří doc. M. Kocurovi v čele orgánu - začítního výboru.

České sbírky mikroorganismů se představily jedním referátem dr. M. Semeráděvy, Sbírka kultur basidiomycetů při ČSAV, Praha a čtyřmi panely - dr. L. Marvanové, Čs. sbírka mikroorganismů University J. E. Purkyně, Brno/3 panely/ a dr. O. Fassatiové a kol. ze Sbírek kultur plísni a hub na Přírodovědecké fakultě UK, Praha.

Marie V á ň o v á

● III. MYKOLOGICKÉ DNY NA MORAVĚ uspořádala brněnská pobočka ČSVSM ve spolupráci s lesnickou fakultou VŠZ a houbařskou poradnou Moravského muzea v Brně ve dnech 27.-29.8.1981. Zúčastnilo se celkem 65 profesionálních i amatérských mykologů z celé republiky. Účastníci byli ubytováni na kolejích ČVUT, kde byl také jeden pokoj vybaven mikroskopy a základní literaturou pro zpracování nálezu. Doprava na lokality byla zabezpečena bezplatně autobusy VŠZ.

27.8.1981 ráno byly mykologické dny zahájeny doc. ing. A. Černým, CSc. na kolejích. Potom účastníci navštívili školní lesní podnik lesnické fakulty VŠZ. Dopoledne to byla buková rezervace Rakovec a podmáčená smrčina nedaleko Jedovnice a po obědě arboretum ve Křtíně. Na těchto lokalitách byla sbírána např. *Hohenbuehelia rickenii*, *Lactarius violascens*, *Pleurotus dryinus*, *Russula cessans*, *R. mairei* var. *afeticicola*, *R. velenovskýi*, *R. violipes* f. *citrina*, *Trametes hohnelii* a *Tyromyces leucomalellus*. Exkurze byla zakončena posezením u táboráku v Hackerově školce, které bylo bohužel přerušeno deštěm.

Druhý den vedla exkurze do teplomilných doubrav jižní Moravy. Dopoledne na lokalitu *Randez-vous* u Valtic s dubem cerem a dubem zimním a odpoledne do doubravy Střední Kapansko u Čejkovic. *Randez-vous* je bohatým nalezištěm vzácných dřevokazných hub, pro něž bylo navrženo ke zřízení st. přírodní rezervace. Z nelupenatých hub zde byly nalezeny např. *Climacodon septentrionalis*, *Ganoderma adspersum*, *G. resinaceum*, *Inonotus andersonii*, *I. cuticularis*, *I. dryadeus*, *I. dryophilus*, *I. nidus-pici*, *Pachykytospora tuberculosa*, *Phaeolus schweinitzii*, *Spongipellis litschaueri*, *S. spumeus*; z lupenatých hub *Clitocybe lignatilis*, *Lentinus lepideus*, *Leuxopaxillus paradoxus* a *Phaeomarasmius erinaceus*. Odpolední exkurze do Kapanska byla poznamenána značným suchem, a tak na této známé lokalitě teplomilných hub byly sbírány z významnějších druhů pouze *Boletus impolitus* a *Vascellum pratense*. Večer se uskutečnilo přátelské posezení ve skípku Tempelářských rytířů v Čejkovicích.

Poslední den se exkurze vydařila po mykologické stránce nejlépe. Účastníci mykologických dnů navštívili CHKO Žďárské vrchy - dopoledne známou bukovou rezervaci Žákova hora, odpoledne rašeliniště Padrtiny s borovicí blatkou a břízou pyřitou. Zaslíbeným průvodcem byl odborný pracovník správy CHKO P. Eleder. Na Žákově hoře byly nalezeny z nelupenatých hub mimo jiné *Bondarzewia montana*, *Cantharellus friesii*, *Climacocystis borealis*, *Dentipellis fragilis*, *Hericium clathroides*, *H. flagellum*, *Ischnoderma benzoinum*, *I. resinaceum*, *Meripilus giganteus*, *Spongipellis delectans*; první nález pro Žákovu horu, *Stereum murrayi*, *S. submontosum*, *Trametes hohnelii*, *Tyromyces mentschulensis* a z lupenatých *Clitocybula lacerata*, *Gyroporus cyanescens*, *Laccaria tortilis*, *Lactarius omphaliformis*, *Lentinellus cochleatus*, *Lepiota felina*, *Mycena pelianthina*, *Pleurotus pulmonarius* a *Porphyrellus pseudoscaberrimus*. Odpolední návštěva Padrtin přinesla rovněž zajímavé nálezy, např. *Cordyceps ophioglossoides*, *Cortinarius paleiferus*, *Dermocybe batallae*, *D. palustris* var. *spagneti*, *Lactarius circellatus*, *L. curtus*, *Russula cessans*, *R. emetica* var. *betularum* a *R. hydrophila*.

V neděli 30.8.se konala pro zájemce dodatečná exkurze do Moravského krasu na severní svahy bučin u Adamova.Bohužel i zde se projevilo dešetrávající sucho,a tak nálezy bylo pomálu.Ze zajímavějších druhů zde byly sbírány *Catinella olivacea*,*Peziza micropus*,*Ischnoderma resinosum*,*Mycena crocata*,*Pleurotus cornucopiae* a *Strobilomyces floccopus*.

Organizace a naplnění mykologických dnů se setkaly s příznivým ohlase účastníků,za což patří největší dík hlavním organizátorům akce doc.ing.A.Černému,CSc.a A.Vágnerovi.

Vladimír A n t o n í n

● Z EXKURZNÍHO SEMINÁŘE V OBLASTI NITRY. Ve dnech 9.-13.9.1981 se uskutečnilo pod záštitou Oblastního muzea v Nitře setkání amatérských mykologů,které navazovalo na dřívější obdobné akce v řadě míst naší vlasti.Toto setkání však mělo i jistý vyhledávací charakter vzhledem k chystaným mykologickým dnům na Slovensku v této oblasti,a mělo účastníkům přiblížit mykofloru zejména tep-lých listnatých lesů.V ubytovacím středisku SVAZARMU v partyzánské obci Skýčově sešlo se 19 zájemců z Čech,Moravy a Slovenska a z příjemného prostředí a v přátelské atmosféře byly konány exkurze osobními auty účastníků do bližšího i-dalšího okolí.Poměrně značné sucho sice růst hub zejména v dubinách negativně ovlivnilo,avšak nebylo snad účastníka,který by se zde neseznámil s řadou pro něho zajímavých či nových druhů hub.

Po srazu účastníků 9.9.ve večerních hodinách se uskutečnila následujícího dne dopolední exkurze do lesů v pohorí Trábeč po-bliží Skýčova.Byla zde zaznamenána řada druhů charakteristických pro bučiny,zejména druhů rostoucích na dřevě jako *Inonotus cuticularis*,*Oudemansiella mucida*,*Pluteus umbrosus*,*Pluteus petassatus*,*Mycena crocata*,*Mycena haematopoda*,*Hericium clathroides* a další. Odpoledne téhož dne byla navštívena rezervace zubrů u Topolčianek,kde byly sbírány houby jednak v dubině a zvláště pod olšemi kolem potoka.Zaznamenána zde byla většina charakteristických druhů jako *Lactarius lilacinus*,*L.omphaliformis*,*L.obscuratus*,*Russula pumila*,*Naucoria alnetorum*,*N.escharoides*,*N.scolicina* a *Paxillus filamentosus*,výše pod Skýčovem byla v olšině nalezena i *Amanita friabilis*.Večer byl zakončen posezením s houbovými specialitami z vlastních sběrů a z darovaných žampionů z pěstírny v Topolčiankách.Na upomínku obdrželi účastníci setkání symbolické vlaječky.

Exkurze dne 11.9. do dubin a habrových doubrav v oblasti Pohronského Inovce kol vrchu Včelár zaznamenala jen menší úspěchy.Na lokalitě *Omphalotus olearius* se nepodařilo plodnice demonstrovat,sbírány byly ze zajímavějších druhů *Heteroporus biennis*,*Ciboria batschiana*,*Melanophyllum echinatum*,*Micromphale foetidum* aj.Na další lokalitě odpoledne byla v bučině sbírána *Pholiota squarrosoides* a kolem chatové výstavby s výsadnou modřínou *Gomphidius maculatus*,*Tricholoma psammopus* a na pařezu dubu *Lentinus tigrinus*.

Třetí den 12.9.pak byla dopolední exkurze spojena s exkurzí pro houbařskou veřejnost z Nitry do oblasti kolem obce Olchov západně od Zlatých Moravců.Tato lokalita,známá výskytem císařky a teplomilných hřibovitých hub,poněkud zklamala očekávání,přinesla však řadu zajímavých sběrů jako *Leccinum quercinum*,*L.crocipodium*,*Calocybe constricta*,*Tricholoma sejunctum*,*Xerula longipes*,*Hygrophorus penarius*,*Armillariella tabescens*,*Mycena renati*,*Mycena niveipes*,*Agaricus macrosporus*,*A.squamuliferus*,*Lactarius azonites*,*L.chrysorrhoeus* a další.Odpoledne při návratu byla znovu navštívena olšina u Topolčianek,kde bylo sbíráno a pořizována fotodokumentace.

Poslední půlden 13.9. byl věnován oblasti Hurbanova. V doprovodu pana E. Futo byly navštíveny akátové lesíky mezi Dolním Peterem a Chotínem, část účastníků pak navštívila i SPR Chotínské písky a další. Byl zde zastížen velmi bohatý charakteristický aspekt s výskytem gasteromycetů jako *Geastrum striatum*, *G. fornicatum*, *G. rufescens*, *G. lageniforme*, *G. berkleyi* var. *continentale*, *Myriostoma coliforme*, *Phallus hadrianii* i lupenatých hub, zejména bedel. Vedle nadobýče hojných druhů *Macrolepiota procera* a *M. rhacodes* byla sbírána i *Macrolepiota bohemica*, kritický druh, ztotožňovaný /podle autora tohoto příspěvku/ nesprávně s *M. rhacodes* var. *hortensis*, dále drobné bedly *Lepiota subincarnata*, *L. rhodorhiza*, *L. erminea*, *L. lilacea*, *L. echinacea*, *Leucocoprinus jubilei*, *Lepista irina*, *Leucopaxillus gentianeus*, *Rhodotus truncatus*, zajímavá *Ripartitella rickenii* /*Armillaria rickenii*/ a pod lindami /*Populus alba*/ ještě *Leccinum duriusculum*. V poledních hodinách většina účastníků se rozjela do svých domovů, pouze malá skupinka vedená ing. J. Baierem se po další dva dny věnovala zdejší mykoflóře. Záznam jejich bohatých sběrů bude jistě publikován v některém z jiných příspěvků.

I když exkurzní seminář v oblasti Nitry nepřinesl očekávané výsledky v oblasti demonstrace hub dubin a habrových doubrav v klimaticky teplé oblasti, jak byl původně plánován, přinesl účastníkům značné poznatky v mykoflóře olšin a akátových lesíků jižního Slovenska a v seznámení se zdejší ekologií, krajinou a lidmi. Za obětavou přípravu a péči během akce náleží dík účastníkům zejména dr. Martě Vozárové a vedení Oblastního muzea v Nitre.

Jan K u t h a n

● ČESKOSLOVENSKO-POLSKÝ MYKOTOXIKOLOGICKÝ SEMINÁŘ. Komise pro mykologickou toxikologii Čs. vědecké společnosti pro mykologii při ČSAV uspořádala ve dnech 6.-10.10.1981 v Ostravici /Moravskoslovenské Beskydy/ československo-polský seminář na téma "Organizace boje proti otravám houbami v ČSSR a v Polsku". Semináře se zúčastnilo celkem 36 osob /z toho 5 osob z Polska a 3 osoby z NDR/ z řad mykologů, lékařů a farmakologů. Místem konání semináře bylo Doškovice a rekreační středisko Dolu Jan Šverma, k.p. Ostrava, kde účastníci našli k plné spokojenosti ubytování, stravování a prostředí pro tuto důležitou akci.

Jménem Dolu Jan Šverma přivítal přítomné ing. Jan Kuthan a poté byl seminář zahájen v zastoupení předsedy ČSVSM prof. K. Kultem z Prahy. Na programu semináře byly přednášky v českém, slovenském a polském jazyce a mykologické exkurze do různých oblastí Beskyd. Celkem bylo předneseno 16 zpráv a referátů, a to:

Zpráva o činnosti Komise pro mykologickou toxikologii ČSVSM /RNDr. M. Semerdžieva, CSc, Praha/.

Přehled epidemiologie otrav houbami v Českých zemích /MUDr.

Josef Herink, Mnichovo Hradiště/

Evidence otrav houbami v Českých zemích /MUDr. J. Kubička, Protivín/

Evidence otrav na Slovensku /RNDr. P. Lizoň, Bratislava a MUDr. F. Jaroš, Trenčín/
 Stav mapování jedovatých hub /RNDr. B. Hlůza, CSc., Olomouc/
 Houby v okolí Varšavy /prof. dr. A. Skirgiełło, Varšava/
 Laboratorní diagnostika otrav houbami /prof. dr. hab. W. Lasota, Lodž/
 Problematika otrav houbami v centrálních oblastech Polska /dr. M. Lawrynowicz, Lodž/
 Otravy houbami a boj proti nim v NDR /M. Herrmann, Halle/S./
 Dosud málo známé jedovaté houby /Dr. W. Herrmann, Halle/S./
 Výtrusy hub jako prostředek při diagnóze otrav houbami /dr. P. Hübsch, Weimar/
 Terapie otrav muchomůrkou zelenou /MUDr. J. Heinrich, MUDr. R. Čuřík, MUDr. V. Dudová a M. Lichnovská, všichni z Ostravy/
 Patologické změny orgánů po otravě pavučincem plyšovým /MUDr. I. Bouška, CSc., MUDr. I. Procházka, RNDr. PhDr. K. Motýčka, CSc., všichni z Prahy/
 Problémy nomenklatury a taxonomie bílých faloidních muchomůrek /MUDr. J. Kubička, Protivín a Ing. J. Kuthan, Ostrava/
 Moravskoslovenské Beskydy a jejich významná mykoflóra /Ing. Jan Kuthan, Ostrava-předneseno jako úvod do uskutečněné exkurze/
 Přehled jedovatých hub seřazených podle typů otrav /RNDr. M. Semerdžieva, CSc., Praha-předneseno na závěr semináře/.

Referáty byly provázeny promítáním diapositivů autorů, v závěrečném referátu bylo užito snímků ing. J. Baiera z Prahy. Mimo program byly zájemcům promítnuty i další diapositivity jedovatých a vzácných druhů hub z dílny ing. J. Kuthana.

Jako součást semináře byly uskutečněny dvě exkurze. První z nich byla celodenní a vedla především do SPR "Salajka" v k.ú. Bílá, do jedlobukového pralesa v nadmoř. výšce kolem 900 m n.m. Tato rezervace je charakteristická zejména velkým počtem padlých kmenů jedle a buku v různě pokročilém stupni rozkladu, poměrně příznivými mikroklimatickými podmínkami/vlhkostí/, danými polohou v chráněném zářezu v prameništní oblasti lesního potůčku, jednoho z pramenů řeky Ostravice.

Úplný seznam sbíraných druhů ze všech navštívených lokalit bude uveden v příloze sborníku referátů semináře. Z jedovatých, vzácných či charakteristických druhů byly na lokalitě "Salajka" sbírány:

Omphalina grossula, *Clitocybe lignatilis*, *Clitocybula lacerata*, *Baeospora myriadophylla*, *Hydopus atrementerius*, *Pseudoclitocybe beschi-dica*, *Mycena rugulosiceps*, *Mycena crocata*, *Mycena fagetorum*, *Mycena pterigena*, *Mycena purpureofusca*, *Mycena xantholeuca*, *Panus serotinus*, *Lentinellus castoreus*, *Coprinus tardus*, *Hypholoma subviride*, *Pholiota adiposa*, *Pholiota squarrosoidiposa*, *Psilocybe semilanceata*, *Psilocybe coprinifacies*/ss. Herink/, *Galerina marginata*, *Entoloma nidorosum*, *Heuricium flagellum*, *Dentipellis fragilis*, *Cystostereum murrayi*, *Bondarzewia montana*, *Phellinus hartigii*, *Russula curtipes*, *Russula turci*, *Hy-menoscypus serotinus*, *Rutstroemia macrospora*, *Bisporella citrina* aj.

Dále pak byla navštívena lokalita "Solěň" nad Velkými Karlovicemi. Za překrásného počasí a rozhledu, jaký se zastihne i v Besky -

dech zřídka, byly sbírány na loučkách, pastvinách a okrajích lesa v hřebované partii pod smrky, borovicemi, břízami a modříný mj. tyto druhy: *Hygrophorus agathosmus*, *Camarophyllus pratensis*, *Camarophyllus niveus*, *Hygrocybe coccinea*, *Hygrocybe punicea*, *Hygrocybe psittacina*, *Hygrocybe chlorophana*, *Laccaria proxima*, *Mycena aethites*, *Entoloma porphyrophaeum*, *Nolanea infula*, *Psilocybe semilanceata*, *Russula queletii*, *Russula firmula*, *Lactarius hyginus*, *L. deliciosus*, *Leccinum scabrum* aj.

Na závěr celodenní exkurze byl navštíven skanzen v Rožnově pod Radhoštěm a po návratu do místa ubytování byl uspořádán zdařilý společenský večer, jehož atmosféra, neformálnost a vzájemná pohoda přispěly k spokojenosti a k utužení vzájemných vztahů mezi účastníky.

Krátká pěší exkurze následujícího dne vedla pak údolím Mazáku, potoka pramenícího pod Lysou horou. Zde byla sbírána řada zejména drobnějších, avšak stejně zajímavých druhů: *Omphalina gracilis*, *Mycena speirea*, *Delicatula crispula*, *Mycena capillaris*, *Cyphella lactea*, *Pouzarella babingtonii*, *Lentinus flabelliformis*, *Phaeomarasmius granulatus*, *Psilocybe coprinifacies*, *Psathyrella melanthinum*, *Galerina marginata*, *Inocybe brunnea*, *Pleurotellus chioneus*, *Lactarius obscuratus*, *Naucoria escharoides*, *Pistillaria setipes*, *Typhula erythropus*, *Sphaerobolus stellatus*, *Pholiota lenta* a další.

Seminář přinesl vedle již uvedených referátů a akcí ještě celou řadu kladných prvků, z nichž si zaslouží zdůraznění zejména tyto:

-Ve vzájemném setkání pracovníků různých oborů a zájmů došlo k vzájemné výměně názorů, zkušeností a poznatků k teoretickému i praktickému boji proti otrávám houbami.

-Poprvé se uskutečnilo setkání lékařů z Čech, Moravy a Sloven - ska, kteří se zabývají léčbou otrav houbami. Přitom byly diskutovány léčebné metody, způsoby evidence a porovnány výsledky vynaloženého úsilí.

-Byl stimulován zájem lékařů o mykologii a prevenci otrav houbami a mykologů o diagnostiku a léčení otrav. Zahraničními účastníky byly obdivovány znalosti československých mykologicky erudovaných lékařů, našimi občany pak např. systém zdravotnické výchovy a poradenské služby v NDR jako i systém hlášení otrav a evidence, tj. jednotnou metodiku, která se u nás stále nedaří prosadit.

Závěrem semináře vyslovili účastníci své plné uspokojení nad obsahem, průběhem a zajištěním semináře a sjednotili se na návrhu, aby tyto semináře byly konány postupně v různých zemích RVHP, a to přibližně v dvouletých intervalech, aby tak mohly být ujednoceny názory, přístupy a metody boje proti otrávám houbami.

Jan K u t h a n

8. KONGRES EVROPSKÝCH MYKOLOGŮ se uskutečnil ve dnech 23.-29.9.1981 v Bologně /Itálie/. Vedle četných referátů se uskutečnily rovněž exkurze na několik zajímavých lokalit v okolí města a v Appeninách. Podrobnou zprávu o jednání kongresu a jeho výsledcích přinese čas. Česká mykologie v některém z nejbližších čísel z pera MUDr. Jiřího Kubičky, který se spolu s dr. L. Kotilovou-Kubičkovou kongresu zúčastnil. Z jednání výboru vzešel návrh, aby se 9. kongres uskutečnil v roce 1984

v NDR; pokud by to nemohlo být z vážných důvodů realizováno, bylo by hostitelskou zemí Norsko. /JKN/

MEZINÁRODNÍ SYMPOZIUM O ŘÁDU APHYLLOPHORALES se bude konat v kulturním středisku Mattersburg /Rakousko/ ve dnech 27.9.-1.10.1982. Na programu jsou témata z taxonomie a systematiky, ekologie a rozšíření, fyziologie a patologie a exkurze. Pořadatelem je Internationale Clusius-Forschungsgesellschaft /Güssing/ a Institut für Umweltwissenschaften und Naturschutz der Österr. Akademie der Wissenschaften, kam je také možno /na adr. Heinrichstrasse 5/III, A- 8010 Graz/Austria/ zaslat předběžné nezávazné přihlášky. -sš.

VÝZNAM A VYUŽITÍ HUB V ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNICTVÍ A VÍŽIVĚ

je hlavním tématem jednání VII. celostátní mykologické konference, kterou pořádá Čs. vědecká společnost pro mykologii při ČSAV se spoluprací s Jihočeským muzeem a provozně ekonomickou fakultou VŠZ v Českých Budějovicích ve dnech 13.-18. září 1982.

Na konferenci i, do jejíhož programu jsou zařazeny i mykologické exkurze na zajímavé lokality Jihočeského kraje, bude předneseno asi 120 sdělení z mykologické taxonomie, ekologie a mykofloristiky, zemědělské a lesnické fytopatologie, produkce hub, mykotoxikologie a lékařské mykologie, fyziologie, biochemie a genetiky hub.

Předběžné přihlášky k účasti spolu s názvy přihlášených referátů z uvedených tématických okruhů v trvání 15 min. včetně diskuse/ přijímá sekretariát Čs. vědecké společnosti pro mykologii při ČSAV nejpozději do 31.12.1981.

TŘETÍ MEZINÁRODNÍ MYKOLOGICKÝ KONGRES se bude konat ve dnech 28.8. - 3.9.1983 v Tokyu /Japonsko/. Témata referátů na sympozii, panelových diskusích a posterových demonstracích budou zaměřena na houby ve vzduchu, vodě a mořské houby, biochemii, biodeteriorizaci, biomasu, sbírky kultur, vývoj, ekologii, ekologii a epidemiologii patogenních hub, pěstování jedlých hub, entomogenní houby, houby jako potravu a krmivo, houbové viry, fungicidy, genetiku hub, lišejníky, houby jako producenty mykotoxinů a jejich toxiny, fylogenezi hub, fyziologii a metabolismus hub, fytopatologicky významné houby, jejich aktivitu a kontrolu, jedovaté houby, taxonomii, ultrastrukturu, veterinární mykologii a kvasinky.

Generálním sekretářem kongresu je prof. K. Tubaki, Chuo-ku, Tokyo, Japan 103, jemuž je možno adresovat žádosti o podrobnější informace. -sš.

Upozorňujeme naše čtenáře, že ze starší stále žádané mykologické literatury je dosud na knihupeckém trhu A. Černého "Lesnická fytopatologie" /váz. 33.- Kčs/ a "Atlas dřevokazných hub" od K. Balabána a F. Kotlaby /váz. 16,50 Kčs/. Objednávky zasílejte přímo Středisku zemědělské literatury Kniha n.p., Václavské nám. 47, 110 00 Praha 1.

Z knihovny ČSVSM

ODBOBNÉ ČASOPISY V KNIHOVNĚ ČSVSM-II.

/Pokračování/

Beihefte zur Zeitschrift für Pilzkunde. Vyd. Deutsche Gesellschaft für Pilzkunde/BRD/. Věd. práce z mykol. Něm. - Roč. 1/1976 ---> /nepravidelně/.

Berichte des Ohara Instituts für landwirtschaftliche Biologie Okayama Universität. Vyd. Das Ohara Inst. f. landwirtschaftl. Biologie, Kuraschiki/Japonsko/. Věd. práce ze zeměděl. biol. Angl. - Roč. 6/1933-1935/---> /nepravidelně/.

Boletim de Sociedade Broteriana. Vyd. Inst. Botanica da Universidade de Coimbra, Coimbra/Portugalsko/. Věd. práce z botaniky. Portugal. - Roč. 28/1954/ ---> /1x roč./.

Boletín de la Sociedad Mexicana de Micología. Vyd. Sociedad Mexicana de Micología, México/Mexiko/. Mysl. práce. Špan. - Roč. 8/1974/ ---> /1x roč./.

Boletín de la Sociedad Micologica Castellana. Vyd. Sociedad Micologica, Castell., Madrid/Španělsko/. Mykol. práce. Špan. - Roč. 1/1976/---> /1x roč./.

Boletus. Vyd. Kulturbund der DDR, Zentrale Komiss. Natur. u. Heimat, Zentral. Fachausschuss Botanik, Arbeitskreis Mykologie, Halle/S., DDR. Mykol. práce. Něm. - Roč. 1/1977/ ---> /2-3x roč./.

Bragantia. Vyd. Inst. Agronom. do Estado de Sao Paulo/Brazílie/. Práce ze zeměděl. biol./též fytopatol. mykol./ Portugal. - Roč. 12/1954/ - 19/1960/ /1x roč./.

Bulletin of the British Mycological Society. Vyd. The British Mycological Society, London/Anglie/. Mykol. práce. Angl. - Roč. 12/1978/ ---> /2x roč./.

Bulletin Čes. společnosti mikrobiologické při ČSAV. Vyd. Čes. společnost mikrobiol. při ČSAV, Praha. Inform., organ. a odbor. práce z mikrobiol./též mykol./ Česky, slovensky. - Roč. 22/1981/ ---> /4x roč., rozmn./.

Bulletin de la Société botanique suisse. Berichte der Schweizerischen Botanischen Gesellschaft. Vyd. Schweiz. Bot. Gesellschaft, Zürich/Švýcarsko/. Botanické/též mykol./práce. Něm., franc., ital., angl. - Roč. 84/1974/ ---> /4x roč./.

Bulletin mensuel de la Société Linnéenne de Lyon. Vyd. Société Linnéenne de Lyon, Lyon/Francie/. Práce z růz. oborů přír. věd/též mykol./ Franc. - Roč. 26/1957/ ---> /12x roč./.

Bulletin de la Société des Naturalistes et des Archéologues de l'Ain. Vyd. Société des Nat. et des Archéol. de l'Ain, Lyon/Francie/. Regionál. práce z růz. oborů přír. věd/příležitost. též mykol./, archéol. a etnograf. Franc. - Roč. 1964-1973/1966, 1968-1970 a 1972 chybí/ /1x roč./.

Bulletin trimestriel de la Société Mycologique de France. Vyd. Société Mycologique de France, Paris/Francie/. Mykol. práce. Franc. - Roč. 58/1942/, 65/1949/, 69/1963/ ---> /4 x roč./.

Canadian Journal of Botany. Vyd. The National Research Council

of Canada, Ottawa, Ont./Canada/. Věd. práce z bot. a mykol. Angl. - Roč. 43/1965/ ---> /12x roč., od r. 1953 čtrnáctidenně/.

Coolia. Vyd. Nederlandse Mycologische Vereeniging, Baarn/Holandsko/. Mykol. práce. Holandsky. - Roč. 1/1954/-17/1974/ /6x roč./.

Cryptogamie-Mycologie/dříve Revue de Mycologie/. Vyd. Labor. de cryptogamie-Muséum national d'Histoire naturelle, Paris/Francie/. Mykol. práce. Franc. - Roč. 1/1980/ ---> /2 - 3x roč./.

Časopis českých houbařů/Mykologický sborník/. Vyd. Čs. mykologická společnost, Praha/ČSSR/. Mykol. popular. články, inform. zprávy. Česky. - Roč. 1/1919-1920/ ---> /4-5x roč./.

Česká mykologie. Vyd. Čs. věd. společ. pro mykologii při ČSAV, Praha/ČSSR/. Věd. práce z mykol. Česky/příležitost. též v něktr. svět. jazyce/. - Roč. 1/1947/ ---> /4x roč./.

Darwiniana. Vyd. Inst. de Botánica Darwinion, San Isidro/Argentina/. Bot. a mykol. práce. Špan. - Roč. 4/1940-42/ ---> /1x za 2 roky; roč. 2-8 chybí/.

Documents mycologiques. Vyd. Groupe de Mycologie fondamentale et appliquée Lille/Francie/. Mykol. práce. Franc. - Sv. 5/1975/ /č. 18/ /chybí č. 21/ ---> /prům. 1-2x roč./.

Az erdő. Vyd. Országos Erdészeti Egyesület kiadványa, Budapest /Maďarsko/. Práce z oboru lesnictví. Maď. - Roč. 14/1965/ /neúpl./ ---> /prům. 1-2 x roč./ /č. 21 chybí/.

Friesia. Vyd. Foreningen til Svampenkundskabens Fremme, København/Dánsko/. Mykol. práce. Angl. a dánsky. - Roč. 1/1931-1932/ ---> /roč. 4 chybí/ /4x 5x roč./.

Fungus. Vyd. Nederlandse Mycologische Vereeniging, Leiden/Holandsko/. Mykol. práce. Něm., angl., franc. - Roč. 27/1957/-28/1958/ /4x roč./.

Glasnik Botaničkog zavoda i bašte univerziteta u Beogradu. Vyd. Bot. zahrada univ. v Beogradu/Jugoslávie/. Botan. a mykol. práce. Něm., angl., a srbsky. - Roč. 1/1959/-10/1975/ /chybí roč. 3-5 a 8-9/ /4x roč./.

Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine u Sarajevu-Prirodne nauke. Vyd. Zemaljskog muzej, Sarajevo/Jugoslávie/. Práce z ruz. oboru přír. věd/též mykol./. Srbsky, angl. - Roč. 10/1971/ ---> /1x roč./.

Hickenia/Boletín del Darwinion/. Vyd. Inst. de Botánica Darwinion, San Isidro/Argentina/. Monograf. práce z botaniky. Špan. - Roč. 1/1976/ ---> /nepravid., prům. 10x roč./.

Hindustan Antibiotics Bulletin. Vyd. Hindustan Antibiotics Ltd, Pimpri, Poona 18/Indie/. Práce z biochem. aktivity hub. Angl. - Roč. 9/1966-67/ /č. 4/ /10/1967/ /č. 1/ /4x roč./.

Hoppea. Vyd. Regensburgische Bot. Gesellschaft, Regensburg, BRD. Práce z botaniky/též mykol./. Něm. - Roč. 33/1974/ ---> /nepravid., 1-2x roč./.

Mc Ilvainea. Vyd. North American Mycological Ass., Portsmouth, Ohio/USA/. Mykol. články. Angl. - Roč. 1/1972-73/ ---> /2x roč./.

Izvestija Akademii nauk Tadžikskoj SSR-otdel. biol. nauk. Vyd. AN Tadžikskoj SSR, Dušanbe/Tadžická SSR/. Práce z ruz. oboru biol. /též mykol./. Ruský. - Roč. 75/1979/ ---> /4x roč./.

Karstenia. Vyd. Societas Mycologica Fennica, Helsinki/Finsko/. Mykol. práce. Angl. - Roč. 1/1950/ ---> /1x roč./.

Die Kulturpflanze. Vyd. Zentralinstitut für Genetik u. Kultur - pflanzenforschung Gatersleben der Akad. d. Wissenschaften der DDR, Berlin/NDR/. Véd. práce z biol. kult. rostlin. Něm. - Roč. 12/1964/ ---> /vč. Beiheft 4, 5, 6/ 1x roč./.

Lejeunea. Vyd. Soc. Bot. de Liège, Soc. Natur. Namur-Luxembourg a Soc. Natur. de Charleroi, Liège/Belgie/. Véd. práce z botaniky/těž mykol./ Franc. - Mémoire: Roč. 1/1939/-15/1961/; Bulletin: Roč. 3/1939/-23/1959/; N. s.: Č. 1-3/1961/ ---> /chybí č. 48/ 3-4x roč. jako samostat. čís. řada monografií/.

Lloydia. Vyd. Lloyd Library and Museum, Cincinnati, Ohio/USA/. Véd. práce z biologie/těž mykol./ Angl. - Roč. 22/1959/-28/1965/ roč. 23-25 chybí/ 4x roč./.

Mededeelingen van de Nederlandsche Mycologische Vereeniging. Vyd. Nederlandsche Mycol. Vereeniging, Wageningen/Holandsko/. Mykologické práce. Holandsky. - Roč. 11/1976/-30/1992/ nepravidelně; roč. 15, 18-20 a 22 chybí/.

Memórias de Sociedade Broteriana. Vyd. Inst. Botanica da Universidade de Coimbra/Portugalsko/. Véd. práce z botaniky/těž mykologie a mykol. fytopatologie/. Portugalsky, angl. - Roč. 10/1954-55/ ---> /1x roč./.

Micologia italiana. Vyd. Unione micologica italiana, Bologna/Itálie/. Véd. práce z mykologie. Ital. - Roč. 2/1973/ ---> /3x roč./.

The Michigan Botanist. Vyd. Michigan Botanical Club, Ann Arbor, Mich./USA/. Botanické/těž mykol./ práce. Angl. - Roč. 6/1967/ ---> /4x roč./.

Mikologia i fitopatologia. Vyd. AN SSSR ve vyd. Nauka, Leningrad/SSSR/. Véd. práce z mykol. a mykol. fytopatol. Rusky. - Roč. 1/1967/ ---> /6x roč./.

Mikológiai közlemények. Vyd. Országos Erdészeti Egyesület/mikológiai szakszaktálya/, Budapest/Maďarsko/. Mykol. práce. Maď. - Roč. 1963 ---> /3x roč.; některé roč. neúplně/.

Mitteilungen aus der Biologischen Bundesanstalt für Land- und Forstwirtschaft Berlin-Dahlem. Vyd. Biol. Bundesanst. für Land- u. Forstwirtschaft, Berlin. Jednotl. monograf. práce z oboru fytopatol. a ochr. rostlin. Něm. - Roč. 1967/č. 121/ ---> /nepravidelně/.

Mitteilungen der Pollichia. Vyd. Pollichia, Verein für Naturforschung u. Landschaftspflege, Bad Dürkheim/NSR/. Regionál. práce z rúz. oborů přír. věd/příležitostně též mykol./ Něm. - Roč. 65/1977/ ---> /1x roč./.

Mycologia. Vyd. New York Botanical Garden ve spolupráci s Mycol. Society of America, New York/USA/. Véd. práce z mykol. Angl. - Roč. 54/1952/ ---> /6x roč./.

Mycotaxon. Vyd. Mycotaxon, Ithaca, NY/USA/. Mezinár. časopis, věnovaný taxonomickému a nomenklatorickému výzkumu hub a lišejníků. Angl. a franc. - Roč. 1/1973/ ---> /3x roč./.

Mykologia. Vyd. Čs. klub mykologický, Praha. Čas. pro pěstování a šíření znalostí hub po stránce vědecké i praktické. Česky. - Roč. 1/1924-8/1931/ 1x měs./.

Mykologické listy. Vyd. Čs. vědecká společnost pro mykologii při ČSAV, Praha. Inform., organ. a odb. články z mykol. Česky a slovensky. - 1/1980/ ---> /nepravidelně, rozmnož./.

Mykologický zpravodaj. Vyd. ČSVSM-pobočka Brno. Inform., organ. a odb. články z mykol. Česky a slovensky. - Roč. 3/1959/-21/1977/ 3x roč., rozmnož.; chybí roč. 6, některé ročníky neúplně/. - sš. /Dokončení/

Redakční sdělení

Uzávěrka příštího čísla je 30. listopadu 1981.

Autory prosíme, aby se při psaní příspěvků a zpráv řídili laskavě těmito pokyny: 1/text v jazyce českém nebo slovenském /v rozsahu maximálně 8 stroj.stran/píše na psacím stroji/zhruba 40 řádek po 64 úhovech na stránku/, dle možnosti nepoužívejte poznámek pod čarou. Delší články mohou být otištěny pouze po předběžné dohodě s redakcí;

2/obrázky, grafy a mapky/max. šíře 7,6 mm nebo 160 mm/ lze přetisknout pouze v provedení výrazné kresby černou tuší na bílém papíru. Fotografie ani ilustrace provedené jinou technikou nám proto nezaspílejte. U nákrešů hub a mikroznaků uveďte vždy grafické měřítko;

3/příspěvky do tohoto informačního bulletinu se nehonují.

Je ještě několik odběratelů "Mykologických listů", kteří do sud nezaplatili režijní výlohy, spojené s jeho vydáváním. V r. 1981 činí Kčs 15.- a k jejich úhradě mohou použít složenky, která byla vložena do 2. čísla tohoto informačního věstníku nebo jim byla zaslána později. Prosíme, aby úhrada byla provedena nejpozději do konce tohoto kalendářního roku. Je možno si vyžádat též náhradní složenku na níže uvedené adrese.

Ve snaze doplnit knihovnu ČSVSM se obracíme na naše členy a čtenáře tohoto věstníku s prosbou o laskavou spolupráci. Pro komp-
letizaci odd. časopisů nutně potřebujeme: Zpravodaj mykol. kroužku Domu ovčety města Brna/s přílohou pro moravské členy ČSVSM/ z ro-
ku 1957-1959 a Mykologický zpravodaj/Brno/ roč. IV/1960/č. 1, roč.
VI/1962/ celý a roč. VIII/1964/ č. 2 a další, dále Věstník Sekce
pěstitelů žampionů CSR roč. 1-5, z roč. 7/1971/č. 5 a z roč. 8/1972/
č. 2 a další, dále Věstník pěstitelů roč. 13 č. 2 a konečně Sborníky
z 1.-5. konference pěstitelů žampionů ČSSR.

Ke kresbě na obálce: sporangia hlenky *Dictydium cancellatum* /Batsch/Machr./ zvětš. 20x, detaily - vlevo a uprostřed - 60x/. Podle Martina, G. W. a Alexopoulou, C. J./1969/, *The Myxomycetes*, kreslil S. Šebek.

MYKOLOGICKÉ LISTY č. 5 - Informační orgán Čs. vědecké společnosti pro mykologii při ČSAV - vyšly v listopadu 1981. Vychází v nepravidelných lhůtách a rozsahu. Toto číslo sestavil ing. Jan Kuthan, k tisku připravil Svatopluk Šebek. Příspěvky a veškerou korespondenci zašlejte na adr. Čs. vědecká společnost pro mykologii při ČSAV, pošt. přihrádka 106, Krakovská 1, Praha 1, PSČ 111 21, tel. 264405.